

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Osnovnošolsko izobraževanje, ki ga izvajajo javne in zasebne osnovne šole, ali se izvaja kot izobraževanje na domu, ureja Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS 81/06 – uradno prečiščeno besedilo – UPB3, 102/07 in 107/10, v nadaljevanju: ZOsn).

V ZOsn so opredeljeni cilji osnovnošolskega izobraževanja, program in organizacija dela v osnovni šoli, pravice in dolžnosti učencev, vzgojno delovanje šole, preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje učencev. Nadalje ZOsn predpisuje tudi izdajanje spričeval v osnovni šoli in vodenje zbirk osebnih podatkov. ZOsn opredeljuje tudi pravico staršev do izobraževanja svojih otrok na domu in izobraževanje odraslih po programu osnovne šole. V zaključnem delu so vsebovane kazenske določbe za kršitve zakona.

Osnovni zakon je bil sprejet v letu 1996. V takratnih določbah zakona so bile zajete konceptualne rešitve vzgojno-izobraževalnega sistema v Republiki Sloveniji, ki jih je prinesla Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS, januar 1995. Rešitve Bele knjige so temeljile na najnovejših spoznanjih pedagoških znanosti in razvojnih težnjah na področju vzgoje in izobraževanja. Pri tem so bila upoštevana priporočila Sveta Evrope in drugih mednarodnih organizacij. Prav tako so bile upoštewane sistemske in kurikularne rešitve v drugih državah in dobre domače rešitve v šolski praksi. Na teh osnovah je bila izvedena temeljita reforma, ki je položila temelje za uvedbo devetletne osnovne šole z obsežno kurikularno prenovo, ki jo omogočila zgodnejši začetek obiskovanja osnovne šole, delitev na vzgojno-izobraževalna obdobja, dodatne oblike diferenciacije pri izvedbi pouka, izvajanje pouka izbirnih predmetov, spremenjen pristop k preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev, nacionalno preverjanje znanja ob koncu obdobj, itd.

S spremembami ZOsn v letu 2006 se je šolam dalo več avtonomije in s tem tudi možnost za lažjo organizacijo ter izvedbo vzgojno-izobraževalnega dela. Uveden je bil tečaj slovenščine za učence, ki se vključujejo v program osnovne šole v Sloveniji in prihajajo iz tujejezičnega okolja ter potrebujejo pomoč pri učenju slovenščine. Šolam je bila dana možnost, da v posameznem razredu drugače razporedijo tedensko število ur pouka posameznih predmetov. Učencem s posebnimi potrebami, ki se izobražujejo v prilagojenih izobraževalnih programih oziroma v posebnem programu, je bila dana možnost, da so vključeni v podaljšano bivanje do zaključka izobraževanja v osnovni šoli. Nadalje je bilo celoviteje urejeno vzgojno delovanje v šoli z vzgojnim načrtom. Med drugim je ZOsn uredil postopek varstva pravic učencev. S to spremembo ZOsn se učencem ob zaključku pouka v šolskem letu več ne določa splošnega učnega uspeha. Pomembna sprememba je bila uvedba pouka drugega tujega jezika kot obveznega predmeta v osnovni šoli.

Študije OECD (2010), pa tudi dokumenti Evropske komisije (2007) opozarjajo na nekatere ključne izzive sodobnih družb, in sicer:

- kako dvigniti izobrazbeno raven prebivalstva in usposobljenost delovne sile,
- kako preseči težave, ki jih povzroča demografska slika (staranje populacije),

- kako oblikovati ustrezno inkluzivno politiko za imigrante ter predvsem,
- kako preseči socialno polarizacijo – povečevanje neenakosti in revščine ter zmanjšanje socialne mobilnosti.

Od vpetosti znanj v proizvodnjo, od sposobnosti ustvarjanja in razširjanja znanj je vse bolj odvisen gospodarski razvoj, kar še posebej velja za družbe brez pomembnih surovin. Ekonomski razvoj sodobnih družb je tesno povezan s konkurenco na globalnem trgu in nujnostjo inovacij. Nenehne tehnološke in znanstvene inovacije terjajo visoko specializirano delovno silo, zato morajo praktično vsi zaposleni nenehno pridobivati nove spretnosti in znanje, da ne bi izpadli iz trga dela.

Pridobljeno znanje postaja pomembna določnica ne samo razvojnega potenciala posamezne družbe, temveč tudi posameznika. Znanje oziroma izobrazba posameznika postaja pozicijska dobrina, določa družbeni položaj posameznika in hkrati v veliki meri vpliva na možnosti delovanja posameznika v družbi. Pomembnost znanja za družbo in posameznika dokazujejo številne mednarodne raziskave (npr. Pallas, 2000, Koopman, 2007, Carvahlo, 2007).

Investiranje v vzgojo in izobraževanje ljudi se zdi učinkovit odgovor na vprašanja, povezana z ekonomsko močjo kot tudi na tista, ki so vezana na socialna vprašanja in izzive sodobne družbe. Kakovostna izobrazba in usposobljenost ljudi pa predstavlja:

- pomemben neposreden produkcijski dejavnik,
- najpomembnejši dejavnik, ki omogoča raziskovanje, razvoj in inovacije,
- ter ustvarja absorpcijsko sposobnost za uporabo novih tehnologij.

V sodobni družbi je - tudi zaradi hitrosti njenega spreminjanja - temeljnega pomena, da vsak posameznik pridobi kakovostno splošno izobrazbo in kakovostno znanje. Posameznik namreč potrebuje trdno vseživljenjsko osnovo, da bo kos zahtevam, ki jih postavljajo kompleksne in hitro spreminjajoče se okoliščine sodobnih globaliziranih družb in kultur. Zato je prav kvalitetno znanje, ki vključuje široko splošno razgledanost in odprtost duha, predpogoj, ki omogoča tudi identifikacijo problemov, postavljanje vprašanj, pridobivanje ustreznih podatkov in njihovo razumevanje, interpretiranje ter uporabo.

Eden od pomembnih ciljev slovenskega šolstva je zato zagotovitev mednarodno primerljive izobraženosti naših učencev. Če želimo doseči mednarodno primerljivo izobraženost naših učencev, moramo poleg mednarodno usklajenih učnih načrtov in standardov znanja doseči tudi mednarodno usklajenost kriterijev ocenjevanja znanja. Prav zato je nujno sistemsko vpeljati ukrepe, ki bodo prispevali k razvoju kulture preverjanja in ocenjevanja. To je mogoče doseči z umestitvijo nacionalnih preizkusov znanja kot tudi z načini ocenjevanja (številčno, opisno). Na osnovi letnih analiz nacionalnih preizkusov znanja ter ugotovitev Zavoda RS za šolstvo povezanih z načinom ocenjevanja v zadnjem razredu prvega vzgojeno-izobraževalnega obdobja je mogoče ugotoviti, da je treba izvesti nekatere sistemske ukrepe za učinkovitejšo umestitev nacionalnih preizkusov znanja – predvsem v smeri uporabe teh rezultatov za spremljanje kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela. Način izvajanja in rezultate nacionalnih preizkusov znanja je mogoče uporabiti za izgrajevanje drugačne kulture preverjanja kot tudi za pravočasno diagnosticiranje doseženega znanja učencev z možnostjo uporabe teh rezultatov za analizo in ukrepanje za izboljšanje kakovosti znanja učencev.

Ravno zaradi pomena znanja za položaj posameznika mora slovenski šolski sistem v čim večji meri zagotoviti pravičnost šolskega sistema, ki se kaže tako v dostopnosti znanja kot tudi zagotavljanju ukrepov za tiste, ki izhajajo iz učno ne vzpodbudnega okolja. Razreševanje teh vprašanj je še posebej pomembno prav na področju osnovnega šolstva. S predlaganimi ukrepi želimo uvesti ukrepe, s katerimi se bo še v večji meri utrjeval koncept pravičnega šolskega sistema – sistema, ki skrbi na vseh ravneh za enakost možnosti, vsem priskrbi osnovno znanje, najboljšim na nekem področju pa omogoči, da polno izkoristijo svoje zmožnosti oziroma nadarjenost. Iz raziskav izvedenih na področju pravičnosti šolskega sistema izhaja, da je večjo pravičnost sistema mogoče zagotavljati še z nekaterimi sistemskimi ukrepi kot npr. z uveljavljanjem sistemskih rešitev, ki podpirajo zunanje preverjanje

znanja kot dodatno informacijo o doseženem znanju na ravni osnovnega šolanja, saj omogoča analizo in ukrepanje, če se izkaže, da prihaja do sistematičnih razlik v znanju glede na določen specifični položaj učencev (spol, socialno ali drugo poreklo, itd).

Sprememba določil zakona o osnovi šoli naj bi v večji meri uvajala ukrepe, ki spodbujajo kakovost in odličnost v šolskem sistemu (manjše skupine učencev in diferenciran pouk, dodatni pouk, natančno usmerjene spodbude v podporo posebej nadarjenim učencem).

Ob analizi potrebnih sprememb za zagotovitev večje pravičnosti in kakovosti vzgojno-izobraževalnega sistema je bila posebna skrb posvečena analizi uresničevanja programa v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Prav zgodnja leta šolanja so po vseh mednarodnih raziskavah (OECD) najbolj odločilna. Predlagane spremembe zakona so zato usmerjena v bogatitev in širitev programa osnovne šole ravno v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Bogatitev in širitev programa osnovne šole poteka na račun bolj organiziranega in ciljno usmerjenega časa, ki ga učenci preživijo v šoli. V okviru tega časa bo zagotovljen stik s strokovnimi delavci in s tem povečana možnost razvijanja govorno-jezikovnih kompetenc, ki so pomemben napovedni dejavnik šolske uspešnosti.

Med pomembnimi vprašanji sodobnih edukacijskih politik, še posebej na področju obveznega izobraževanja, je vprašanje razmerja med obveznimi in izbirnimi področji, vsebinami, predmeti. V številnih teoretskih razpravah (Bernstein, Feinberg, Muller, Whitty, Young) je tako moč najti argumente tako za večje uvajanje izbirnih predmetov kot tudi argumente proti večanju obsega izbirnosti v obveznem šolanju. Med argumenti, ki govorijo v prid izbirnosti, je mogoče zaslediti predvsem poudarjanje spremenjene vloge posameznika, tega, da sodobne šole ni mogoče ohranjati na organizacijskih postulatih zgodnje industrializacije, da je posameznikom treba zagotoviti optimalen razvoj in zato možnost razvijanja posebnih interesov, ipd.. Kritiki večjega deleža izbirnosti opozarjajo na dragocen šolski čas, ko imajo učenci možnost sistematičnega in usmerjenega pridobivanja znanja. Ob teoretskih predpostavkah so bile proučene tudi izkušnje izvajanja izbirnih predmetov pri nas (npr. Zavod RS za šolstvo). Pri tem se je izkazalo, da je razdrobljenost izbirnih predmetov prevelika, da je treba sistemsko urediti to področje. Ob analizi učinkov izbirnih predmetov v kurikulumu se je izkazalo, da prispevajo k razvijanju specifičnih interesov posameznikov in da bi nekateri učenci želeli razvijati te specifične interese že pred tretjim vzgojno-izobraževalnim obdobjem. S ciljem zagotavljanja možnosti razvijanja specifičnih interesov in spodbujanja odličnosti se zato zdi smiseln predlog uvedbe možnosti neobveznih izbirnih predmetov že v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju.

Z veliko verjetnostjo je mogoče predvidevati, da bo Slovenija postajala vse bolj država, ki bo zaznamovana z večjimi medkulturnimi vplivi. Prav tako pa vedno večja mobilnost znotraj globalnega sveta terja, da je vzgojno-izobraževalni sistem naravnano na zagotavljanje primerne ravni znanja in veščin za življenje v drugih predelih sveta. Slovenski šolski sistem mora zato predvideti rešitve za šolanje tujcev po programih tujih šol. Nekatero rešitve so se v Sloveniji že pojavile, vendar je bilo reševanje te problematike nesistemsko.

V okviru premislekov o zagotavljanju večje kakovosti in hkrati pravičnosti osnovnošolskega izobraževanja sodi tudi vprašanje učenja tujih jezikov. V zvezi z jezikovnim izobraževanjem učencev so v zadnjih štirih letih potekali številni projekti in poskusi (glej projekti financirani iz ESS, študija Zavoda RS za šolstvo). Ob podpori za okrepljeno učenje tujih jezikov v osnovni šoli (dokumenti Evropske komisije, študije pri nas) je nujno upoštevati tudi opozorila o pomenu temeljitega znanja učnega jezika, o tem, da postaja Slovenija vse bolj multikulturna družba, kjer je za nekatere učence že en tuj jezik dejansko drugi ali tretji tuj jezik, da so statusi jezikov na različnih področjih Slovenije že sedaj različni (predmetniki v Slovenski Istri, dvojezično šolstvo, šole z italijanskim učnim jezikom). Ob pretehtavanju argumentov za in proti - zgodnejše uvajanje tujega jezika ter čim zgodnejše uvajanje še enega tujega jezika - so uporabljena priporočila Evropske komisije ter omogočene fleksibilne rešitve. Obvezna je zgodnejša uvedba prvega tujega jezika kot obveznega predmeta. Hkrati je dana možnost uvajanja poučevanja tako prvega jezika (v prvi razred) kot drugega tujega jezika (od četrtega

razreda dalje) kot neobveznega izbirnega predmeta. Predlagana rešitev zagotavlja razvijanje odličnosti, posebnih interesov in hkrati omogoča upoštevanje zelo različnih položajev, v katerih se znajdejo posamezni učenci.

Sistem vzgoje in izobraževanja mora zato pri načrtovanju edukacijske politike upoštevati spremenjen in poudarjen pomen znanja za družbo in posameznika ter učinke globalizacije na delovanje sodobnih družb. Za vse sodobne družbe je ključnega pomena, da bodo znale vzpostaviti okolje, ki bo cenilo znanje, spodbujalo njegovo ustvarjanje, razširjanje in nadgrajevanje ter njegovo vgrajevanje v socialni in kulturni kapital družbe.

2. Cilji, načela in poglobitve rešitve zakona

2.1 Cilji

Predlagane spremembe zakona sledijo naslednjim ciljem:

- zagotavljanje večje kakovosti,
- zagotavljanje pogojev za večjo pravičnost osnovnošolskega izobraževanja ter
- zagotavljanje pogojev za optimalen in uravnotežen razvoj posameznikov.

S spremembami in dopolnitvami ZOsn zakonodajalec želi urediti status programov tujih šol, zagotoviti preglednejšo organizacijo in manjšo razdrobljenost izbirnih predmetov, uvesti zgodnejše poučevanje prvega tujega jezika in poučevanje drugega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta od četrtega razreda dalje in na ravni zakona urediti posebnosti osnovnošolskega izobraževanja učencev s posebnimi potrebami. Z združevanjem obveznega in dela razširjenega programa osnovne šole v prvem obdobju se želi doseči bogatejši in kakovostnejši program za učence od 1. do 3. razreda.

Z uvajanjem številčnega ocenjevanja v tretji razred se ohranja ravnotežje v pomembnosti posameznih predmetov in upošteva individualne razlike med učenci. Z uvajanjem neobveznih izbirnih predmetov že v drugem obdobju se zasleduje cilj ustvariti pogoje za razvijanje specifičnih interesov in kompetenc učencev. Z drugačno umestitvijo nacionalnega preverjanja znanja bodo dane možnosti za uporabo rezultatov pri spremljanju kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela in izgrajevanje drugačne kulture preverjanja ter pravočasno prepoznavanje doseženega znanja učencev z možnostjo uporabe teh dosežkov za analizo in ukrepanje za izboljšanje kakovosti znanja učencev.

2.2 Načela

Novela zakona daje poudarek načelu enake dostopnosti znanja za vse učence. Rešitve, ki jih prinaša zakon, se odražajo tako na vsebinskem kot tudi na organizacijskem področju. Načelo fleksibilnosti v vseh obdobjih omogoča prožnejšo organizacijo vzgojno-izobraževalnega procesa glede na specifične interese in potrebe učencev. S predlaganimi ukrepi se bo načelo pravičnosti uveljavljalo v smeri zagotavljanja enakih možnosti na vseh ravneh, kar pomeni, da vsi udeleženci pridobivajo temeljno znanje, najboljšim na nekem področju pa se omogoča, da polno izkoristijo svoje zmožnosti oziroma nadarjenost.

Pri pripravi novele je predlagatelj upošteval načelo racionalnosti, saj je sledil usmeritvam zmanjševanja števila podzakonskih aktov ter celostni ureditvi teh vsebin na enem mestu. Upošteval je

tudi načelo postopnosti, saj se bodo predlagane spremembe uveljavljale postopno, po predhodno izpeljanih pripravah.

2. 3 Poglavitne rešitve

Zakon uvodoma opredeljuje pravico staršev do vpisa otrok v zasebne šole z javno veljavnim programom. Zakon nadalje določa, da se v šole, ki so v skladu s predpisi Republike Slovenije ustanovljene za izvajanje mednarodnega programa, vpisujejo le tisti slovenski učenci, ki po vrnitvi iz tujine nadaljujejo izobraževanje v tem programu oziroma tisti, ki bodo izobraževanje po tem programu nadaljevali v tujini. Učni jezik v teh šolah je tuji jezik, zakon pa določa, da se morajo učenci, ki so vključeni v mednarodni program, obvezno učiti slovenščino.

Zakon opredeljuje nov koncept osnovnošolskega izobraževanja, s katerim se za vse učence od 1. do 3. razreda izvaja program v trajanju 6 ur dnevno. V tem času poteka pouk obveznih predmetov, dnevi dejavnosti, ure oddelčne skupnosti in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti, namenjene razvijanju različnih strategij učenja, ustvarjalnemu preživljanju prostega časa, sprostitvenim dejavnostim, organiziranemu prehranjevanju ter drugim vsebinam, določenim z letnim delovnim načrtom šole. V času, ko potekajo te druge dejavnosti, se učenci lahko vključujejo k dopolnilnemu oziroma dodatnemu pouku, individualni in skupinski pomoči, neobveznemu izbirnemu pouku tujega jezika v 1. razredu in pevskega zboru. Te vsebine zakon definira kot izbirni program za učence od 1. do 3. razreda, saj se izvajajo v času obveznega trajanja programa, vendar učenci vključitev lahko izbirajo. Po tem času se učenci tega obdobja lahko vključijo v podaljšano bivanje in v nadaljevanju v popoldansko varstvo, zato sta ti dejavnosti poleg jutranjega varstva in interesnih dejavnosti za te učence opredeljeni kot razširjeni program osnovne šole. Jutranje varstvo je po novem zagotovljeno tudi za učence drugega in tretjega razreda ter prve stopnje posebnega programa. V času podaljšanega bivanja učenci delajo domače naloge in sodelujejo pri drugih dejavnostih.

Zaradi podaljšanja obvezne prisotnosti učencev v šoli do najmanj do 14. ure zakon na novo določa, da šola za učence prvega obdobja poleg malice obvezno organizira tudi kosilo.

Za učence od 4. do 9. razreda zakon delitve programa osnovnošolskega izobraževanja na obvezni in razširjeni program ne spreminja. Za učence 4. in 5. razreda ostaja program podaljšanega bivanja vsebinsko nespremenjen, po podaljšanem bivanju se tudi tem učencem zagotavlja popoldansko varstvo.

Zaradi drugačne organizacije vzgojno-izobraževalnega dela v prvem obdobju je potrebno drugače opredeliti izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela. Zakon določa večje število ur pouka v 1. razredu, pri katerih se v pouk vključuje drugi učitelj.

Po novem se znanje učencev v 3. razredu ocenjuje številčno z ocenami od 1 do 5. V zvezi s tem lahko učenec 3. razreda razred ponavlja, kadar je ob koncu šolskega leta negativno ocenjen iz enega ali več predmetov, čeprav mu je šola omogočila vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči. Sprememba ocenjevanja v 3. razredu narekuje ustrezne prilagoditve v šolski dokumentaciji. V 1. in 2. razredu se še vedno izvaja opisno ocenjevanje.

Poglavitne rešitve, ki jih zakon prinaša na programskem področju so:

- z drugačnim poimenovanjem nekaterih predmetov se presega delitev na tako imenovane vzgojne in izobraževalne predmete v osnovni šoli;

- namesto dveh obveznih tujih jezikov se s predmetnikom uvaja obvezno poučevanje prvega tujega jezika v drugem razredu in neobvezno poučevanje tega jezika že v prvem razredu osnovne šole;
- izbirni predmeti se določajo na ravni zakona namesto s predmetnikom. Ker posamezni izbirni predmeti sodijo v iste vsebinske sklope, jih zakon po vsebinskih sklopih tudi določa;
- po novem imajo učenci možnost izbrati tri ure pouka izbirnega predmeta na teden, ob soglasju staršev pa lahko tudi štiri ure. Sprememba za učence predstavlja večjo možnost izbirnosti;
- zakon poleg obveznih in izbirnih predmetov uvaja tudi neobvezne izbirne predmete. Z uvedbo neobveznih izbirnih predmetov se za učence širi možnost dodatnega spoznavanja vsebin, ki jih še posebej zanimajo. Pri teh predmetih imajo učenci možnost dodatnega poglobljanja in nadgrajevanja vsebin obveznih predmetov;
- učenci 1. razreda si lahko kot neobvezni izbirni predmet izberejo prvi tuji jezik. V 4., 5. in 6. razredu učenci lahko izbirajo med drugim tujim jezikom, dramo, računalništvom, športom in umetnostjo. Učenci 7., 8. in 9. razreda lahko izberejo kot neobvezni izbirni predmet tuji jezik. Učenec se za pouk neobveznih izbirnih predmetov odloči prostovoljno. Izbere lahko največ dve uri pouka tedensko;
- za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom se pouk tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta ne izvaja.

Pri pripravi sprememb zakona predlagatelj zasleduje načelo racionalnosti, zato je v predlog besedila vključil vsebine, ki jih je do sedaj določal Pravilnik o šolskem koledarju za osnovne šole. Te vsebine so trajanje pouka, ocenjevalna obdobja, šolske počitnice, trajanje ur pouka, podaljšanega bivanja, jutranjega in popoldanskega varstva ter ur vzgojno-izobraževalnega dela po posebnem programu. Časovno izvedbo programa še vedno načrtuje šola tako, da z urnikom določi tedenski raspored ur pouka in drugega vzgojno-izobraževalnega dela ter rasporeditev in trajanje odmorov. Podrobnejša navodila o izvedbi šolskega koledarja za vsako šolsko leto posebej bo še naprej izdal minister za šolstvo.

Načelo racionalnosti je upoštevano tudi pri prenosu vsebine Pravilnika o vzgojnih opominih v osnovni šoli na raven tega zakona.

Z namenom poenotenja začetka vzgojno-izobraževalnega dela v osnovnih šolah in prilagoditve dela otrokovemu bioritmu zakon prvič prinaša novo določbo, da se vzgojno-izobraževalno delo, z izjemo jutranjega varstva, ne sme začeti pred 8. uro.

Zaradi uvedbe prvega tujega jezika kot obveznega predmeta v drugem razredu osnovne šole je bilo potrebno drugače določiti največjo tedensko obveznost pouka za učence v prvem obdobju. Sedanja največja tedenska obveznost pouka ur se za učence prvega obdobja povečuje za 2 uri. V drugem in tretjem obdobju se tedenska obveznost učencev ne spreminja.

Odločitev o izvajanju oblik diferenciacije zakon opredeljuje kot strokovno odločitev, zato jo prenaša v pristojnost učiteljskega zbora. Med možnimi oblikami diferenciacije je črtana možnost hkratnega poučevanja dveh učiteljev in možnost, da šola izvaja kombinirane oblike diferenciacije.

Z dopolnitvijo 64. člena se poleg 6. in 9. razreda nacionalno preverjanje znanja uvaja tudi v 3., 7. in 8. razredu. Po novem je nacionalno preverjanje znanja ob koncu 3., 7. in 9. razreda za učence prostovoljno, ob koncu 6. in 8. razreda pa obvezno. Ob koncu 3. razreda poteka nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih in matematike. Ob koncu 6. razreda se predmeti, iz katerih učenci opravljajo nacionalno preverjanje znanja, ne spreminjajo. Po novem bodo nacionalno preverjanje znanja opravljali tudi učenci 7. razreda, in sicer iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in prvega tujega jezika. Prav tako se na novo uvaja nacionalno preverjanje znanje za učence 8. razreda, ti učenci obvezno opravljajo nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in predmeta, ki ga

določi minister. Učenci 9. razreda opravljajo nacionalno preverjanje znanja iz istih predmetov kot učenci 8. razreda, vendar prostovoljno.

Na novo je dodana določba, da učenci priseljenci iz drugih držav, katerih materni jezik ni slovenski in se prvič vključijo v osnovno šolo v Republiki Sloveniji v šestem oziroma osmem razredu, opravljajo v tem šolskem letu nacionalno preverjanje znanja prostovoljno. Zaradi sprememb v sistemu nacionalnega preverjanja znanja so potrebne prilagoditve v šolski dokumentaciji.

Zakon sistematično ureja pravico otrok izseljencev in zdomcev do dopolnilnega izobraževanja iz slovenskega jezika in kulture ter pravico do učenja slovenskega jezika in kulture ter do ohranjanja njihovega maternega jezika in kulture za otroke v Republiki Sloveniji, katerih materni jezik ni slovenski.

Nadaljnji razvoj določenih sposobnosti posameznih udeležencev programa in potreba po kontinuiranem izobraževanju in usposabljanju oseb z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju narekuje podaljšanje statusa učenca teh oseb do 26. leta. V skladu z veljavno zakonodajo izobraževanje oseb z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju poteka do 21 leta.

3. Ocena finančnih posledic predloga zakona za državni proračun in druga javna finančna sredstva

Za obdobje proračunskih let 2011 in 2012 se ne predvideva porabe dodatnih proračunskih sredstev. Določbe, ki imajo finančne posledice se bodo začele izvajati v letu 2013.

Predlagane spremembe imajo finančne posledice za državni proračun v letih od 2013 dalje do leta 2017.

Obseg v posameznih letih:

v EUR

	Končni obseg	2013	2014	2015	2016	2017
Uveljavljanje sprememb in dopolnitev zakona	36.603.800	4.045.979	20.193.257	28.497.364	33.969.800	36.603.800
Povečanje za okoli 3%, zaradi rasti števila učencev	37.701.914	4.167.358	20.799.055	29.352.285	34.988.894	37.701.914

Ocenjuje se, da bodo manjše finančne posledice tudi v okviru drugih javnih finančnih sredstev, predvsem sredstev lokalni skupnosti za namen prevozov učencev.

4. Prikaz ureditev v drugih pravnih sistemih ali prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije

4.1 Možnost staršev, da svojega otroka vpišejo v šolo, ki izvaja mednarodni program

FINSKA

Mednarodne osnovne šole so namenjene tujcem, lahko pa jih obiskujejo tudi učenci, ki imajo stalno bivališče na Finskem. Pred vključitvijo morajo opraviti sprejemni izpit.

V skladu z zakonodajo lahko mednarodna šola pridobi status tudi če ima prilagojen kurikulum. Preverjanje in ocenjevanje znanja je odvisno od kurikulumu, ki ga šola izvaja. Amandma k zakonu iz leta 1991 določa možnost izvajanja pouka le v tujem jeziku, če ustreza osnovnemu namenu. Sicer finski izobraževalni sistem omogoča več variant poučevanja v teh šolah, in sicer:

- uporaba tujega jezika namesto ali kot dodatek maternemu jeziku,
- občasno omejena uporaba drugega jezika pri pisanju šolskih nalog, izvajanju projektov,
- uporaba drugega jezika pri izvajanju vzgojnih predmetov,
- uporaba tujega jezika na določenih stopnjah izobraževanja,
- del splošnih predmetov (vsaj 25%) se poučuje v tujem jeziku.

V navedenih primerih šole sledijo nacionalnem kurikulumu. Če pouk poteka pretežno v tujem jeziku, mora biti to določeno v kurikulumu šole. Pri preverjanju in ocenjevanju znanja šola upošteva predpise, ki veljajo za poučevanje v maternem jeziku. Šole imajo v tem primeru enak status kot javne šole in se financirajo iz proračuna lokalne skupnosti. V določenih primerih se lahko financirajo iz državnega proračuna ali pa jih v celoti financira tuja država. Odvisno od načina financiranja, imajo nekatere šole določeno šolnino.

ŠVEDSKA

Starši imajo možnost vključiti otroka v mednarodno šolo. Šola mora biti verificirana s strani države. V primeru, da šola izvaja program osnovne šole, ki ga je sprejelo ministrstvo za šolstvo, se ta financira po voucher sistemu. Šole, ki izvajajo svoj program pa imajo visoke šolnine. Najbolj iskane mednarodne šole imajo čakalne liste.

DANSKA

Mednarodne šole morajo biti potrjene s strani Ministrstva za šolstvo kot šole, ki v celoti ali delno izvajajo pouk v tujem jeziku. Šole so lahko verificirane kot mednarodne šole, če vključujejo učence tujce, ki živijo ali začasno bivajo na Danskem.

AVSTRIJA

V Avstriji imajo veliko število zasebnih šol, v katerih poteka pouk v tujem jeziku. V dokumentu Eurybase iz leta 2004 ni izsledkov o možnostih za vključitev otrok s stalnim bivališčem v Avstriji v omenjene šole, opredeljene pa so možnosti pridobitve statusa javnosti programa zasebnih šol in njihovo financiranje. Možnosti za pridobitev statusa so enake za vse zasebne šole, tudi tuje in so

odvisne od primerljivosti kurikuluma s tistim, ki ga izvajajo javne šole. V dokumentu niso posebej omenjene možnosti za poučevanje v nemškem jeziku.

4. 2 Obvezni in izbirni predmeti

V posameznih državah so predmetniki, ki so določeni na nacionalni ravni, precej različni: lahko določajo posamezne predmete in število ur za predmete za vsak razred obveznega izobraževanja posebej; lahko določajo predmete in število ur za predmete v posameznih obdobjih; lahko pa določajo tudi predmete in pripadajoče število ur za vsa leta obveznega izobraževanja (Eurydice Eurybas, 2010). Ne glede na to, primerjave predmetnikov kažejo, da je v državah število predmetov, ki se poučujejo v osnovni šoli, različno in da je v državah, v katerih so tovrstne primerjave možne, število predmetov, ki se poučujejo v posameznih razredih različno. Npr. na Danskem imajo v 9. razredu 9 predmetov (30 ur pouka tedensko), v 8. razredu 11 predmetov (31 ur pouka tedensko), v 7. razredu 10 predmetov (30 ur pouka tedensko) – v 8. in 9. razredu so upoštevani tudi izbirni predmeti; na Finskem imajo v obdobju od 7. do 9. razreda 12 predmetov (brez izbirnih predmetov; na Norveškem imajo v obdobju od 8. do 10. razreda 11 predmetov (z izbirnimi predmeti); na Portugalskem imajo v 7. razredu 11 predmetov, enako v 9. razredu; v Španiji imajo ob tedenski obremenitvi 31 ur v zadnjih letih obveznega izobraževanja 12 predmetov, skupaj z izbirnostjo. Predmetniki nekaterih drugih držav kažejo, da so lahko predmeti na različne načine povezani v en predmet, npr. na Portugalskem imajo učence in učenci v 7. in 8. razredu predmet naravoslovje, v 8. in 9. razredu pa skupaj fiziko in kemijo; v Španiji imajo učenci združeno geografijo in zgodovino v družboslovje ter skupaj fiziko in kemijo; v Franciji imajo predmet umetnost; na Škotskem imajo predmete naravoslovje; umetnost in posebej glasba; na Danskem imajo družboslovne študije v 9. razredu in posebej geografijo ter skupaj fiziko in kemijo (zadnja tri leta) ter praktične in glasbene predmete, na Madžarskem imajo v zadnjih letih obveznega izobraževanja predmet družboslovje.

FINSKA

Finske osnovne šole izvajajo obvezni nacionalni kurikulum, ki predstavlja temelje, na katerem vsaka lokalna skupnost izdela svoj kurikulum, prilagojen lokalnim posebnostim in potrebam ter interesom otrok in staršev konkretne šole. V predmetniku ima Finska 13 ur razporejenih od 3. do 9. razreda namenjenih izbirnosti. Z lokalnim predmetnikom lahko določen obseg izbirnih predmetov variira po obsegu. Izbirni predmeti so lahko bodisi dvoletni (A) in se ocenjujejo tako kot obvezni predmeti, lahko pa so enoletni (B); slednji so lahko ponujeni v kateremkoli razredu in se ne ocenjujejo (podobno kot interesne dejavnosti). Vsaka šola ima svoj nabor predmetov (A) in (B). Vse osnovne šole na Finskem izvajajo tudi različne vrste izpopolnjevanja (*supplementary education*; pri nas bi rekli dopolnilni in dodatni pouk), katerega cilj je omogočiti učencu izboljšanje ocen ali poglobljeno dodatno znanje iz jedrnih predmetov, ki se poučujejo v višjih razredih. Ta pouk ni vedno vštet v obseg 30 ur. Šole izdelajo neke vrste "kurikulum dodatnega izobraževanja", ki temelji na izbrani usmeritvi konkretne šole (področjih, ki jih šola razvija znotraj temeljnega kurikuluma); dodatno učenje pripravlja učence na nadaljnjo izobraževalno in kasneje poklicno pot. Dodatno poučevanje je individualizirano, prilagojeno posameznemu učencu in njegovi motivaciji za to ali ono področje. Učenci si področje individualiziranega poglobljenega učenja lahko sami izberejo. V ta sklop spadajo tudi ekskurzije, praktično usposabljanje, učenje za izboljšanje uspeha pri posameznih obveznih predmetih ali/in pri izbirnih predmetih. Dodatni kurikulum se izvaja po enakih pedagoških načelih, določijo se cilji dodatnega predmeta, načini ocenjevanja so enaki, prav tako metode poučevanja.

Predmetnik na Finskem

Forms	1 - 2	3 - 5	6 - 9	Total
Mother tongue and literature	14	14	14	42
Mathematics	6	12	14	32
Forms	1 - 2	3 - 6	7 - 9	Total
<u>A language 1)</u>		8	8	16
<u>B language 2)</u>			6	6
Forms	1 - 4	5 - 6	7 - 9	Total
Biology and geography	9*	3	7	31
Physics and chemistry		2	7	
Health education			3	
History and civics		3	7	10
Forms	1 - 5	6 - 9		Total
Religion/Ethics	6	5		11
Forms	1 - 4		5 - 9	Total
Music	4	= 26 30 =	3	56
Arts	4		4	
Craft	4		7	
Physical education	8		10	
Forms	1 - 6	7 - 9		Total
Home economics		3		3
Student counseling		2		2
Elective subjects		(13)		13
Forms	1 - 3	4 - 6	7 - 9	Total
Minimum number of lessons	19 19 23	23 24 24	30 30 30	222
Forms	1 - 2	3 - 6	7 - 9	Total
<u>Optional A language</u>		(6)	(6)	(12)

Pomen simbolov:

= izbirni predmet =

* od 1. do 4. razreda se Biologija, Geografija, Fizika in Kemija izvajajo kot integrirane vsebine v predmetu Okolje in naravoslovje

ŠVEDSKA

Z zakonom je določeno 6.665 ur pouka v celotnem devetletnem izobraževanju. Izbirnost omogoča poglobiti in razširiti znanje enega ali več predmetov iz nabora obveznih predmetov. Okvirni zagotovljeni kurikulum in učni cilji se sprejemajo na nacionalni ravni (parlament z zakonom); v okviru lokalne skupnosti se določijo predmetniki in učni načrti, na ravni šole se pripravijo delovni načrti šole. Učitelji znotraj naštetih danosti izbirajo vsebine, ki jih bodo poučevali pri posameznih učnih urah, metode poučevanja, učbenike in učila. V zakonskih okvirih imajo tudi učenci vpliv na organizacijo pouka in poučevanje, ki se stopnjuje z njihovo starostjo in zrelostjo.

Okvirni učni načrt za posamezen predmet pripravi ministrstvo za šolstvo; z njim začrta okvirne vsebine, cilje in standarde znanja, ki naj bi jih učenec osvojil do 5. in nato do 9. razreda. Učitelji so avtonomni pri izboru konkretnih vsebin, razporeditvi snovi in učnih ur, učbenikov ter metod poučevanja. Ker je z zakonom določen zagotovljeni predmetnik devetletke v obsegu 6.665 ur pouka kot minimum, je v avtonomiji učiteljev in šole (tudi v lokalnem okviru, če se nanaša na obseg sredstev), kolikšno bo v resnici razmerje med obveznim in izbirnim delom predmetnika. Učenci imajo v obveznem predmetniku najmanj 382 ur, ki jih lahko namenijo za poglobljanje in razširjanje znanja iz enega ali več predmetov po svoji izbiri.

V tem minimalnem zagotovljenem obsegu ur je približno 13 odstotkov časa namenjenega izbirnosti: izbiram, ki jih ponudi šola, in izbirnim predmetom, za katere se odločijo učenci. Konkretne odločitve o razporeditvi števila ur med predmete, skupine predmetov, ponudbo tujih jezikov in izbire učencev sprejme na predlog ravnatelja svet šole. Dejansko se predmetniki od šole do šole razlikujejo.

Ura pouka traja 60 minut.

Predmetnik na Švedskem

*	**
Art	230
Craft	330
English	480
Home and Consumer studies	118
Language options	320
Mathematics	900
Music	230
Physical Education and Health	500
Swedish/Swedish as a second language	1.490
Geography, History, Religion, Social studies; Together:	885
Biology, Chemistry, Technology, Physics; Together:	800

* Predmeti

** Obseg ur v vseh letih

DANSKA

Predmetnik osnovne šole sestoji iz treh vsebinskih blokov: humanističnega, družboslovno-naravoslovnega ter praktično-umetniškega. Izbirni predmeti se začnejo izvajati šele po sedmem razredu tako, da so v 8. in 9. določeni obvezni izbirni predmeti, ki se izvajajo dve uri tedensko.

Cilje vzgoje in izobraževanja na Danskem sprejema parlament, šolski minister pa določa posamezne učne cilje za vsak predmet. Občine in šole se odločajo, po kakšni poti bodo nacionalno določene cilje uresničile. Ministrstvo za šolstvo objavlja navodila za izvajanje predmetnih učnih načrtov, vendar v obliki neobvezujočih priporočil. Šole lahko sestavijo svoje učne načrte, morajo pa upoštevati nacionalno določene cilje in standarde znanja.

Šolsko leto traja od avgusta do junija naslednje leto. Učna ura praviloma traja 45 minut, vendar jo lahko lokalna skupnost določi drugače. Letno število ur (v 60 minutah) je od 600 (prva dva razreda), 660 (od 3 -9) in 840 v 10. razredu.

Predmetnik na Danskem

Form level	1st	2nd	3rd	4th	5th	6th	7th	8th	9th
Danish	330	300	270	180	180	180	180	180	180
English			60	60	90	90	90	90	90
Christian studies	60	30	30	30	30	60		30	30
Social studies								60	60
History			30	30	30	60	60	60	
PE & sport	30	60	60	90	90	90	60	60	60
Music	30	60	60	60	30	30			
Art	30	60	60	60	30				
Handicr., wood/metalwork, home economics				60	120	120	90		
Mathematics	150	150	150	120	120	120	120	120	120
Nature/technology	30	30	60	60	60	60			
Geography							30	60	30
Biology							60	60	30
Physics/chemistry							60	60	90
German/French							90	120	120
Optional subjects								60	60
Non teaching timesocial time	30	22,5	22,5	22,5	22,5	30	30	30	30
Minimum number of total teaching hours	2150			2230			2520		

AVSTRILJA

V skladu z zakonom o organizaciji šol ter strokovnimi podlagami Ministrstvo za šolstvo, znanost in kulturo sprejme kurikulum za osnovne šole. S kurikulumom so določene splošne usmeritve za izvajanje predmetov, izobraževalne in didaktične usmeritve, okvirna vsebina, ki je predmet poučevanja v posameznih predmetih ter medpredmetno povezovanje. Avtonomija šol omogoča, da šole oziroma učitelji v določenem obsegu svobodno izbirajo vsebine znotraj kurikulumoma. Poleg splošno izobraževalnih predmetov, ki jih lahko šola določa avtonomno, poteka v okviru obveznega predmetnika tudi pouk religije, obvezni pouk sodobnega tujega jezika ter izbirni predmeti. Šole ponudijo nabor izbirnih predmetov, med katerimi so v ospredju varnost v prometu, zborovsko petje ter igranje posameznih instrumentov, glasbena ustvarjalnost, likovna ustvarjalnost, športna vzgoja, drama, materinščina, sodobni tuji jezik, vzpodbujanje posebnih interesov in talentov.

Prva štiri leta imajo učenci povprečno 22,5 pouka tedensko. Pri pouku tako obveznega kot tudi izbirnega dela predmetnika se izvaja le notranja diferenciacija.

Dopolnilni pouk mora biti ponujen kot interdisciplinarna dejavnost glede na potrebe posameznega razreda oziroma oddelka.

Organizacija pouka za posamezno šolsko leto je določena z zakonom o šolskem koledarju. Določila akta praviloma veljajo za celoten šolski sistem. Regije, ki so pristojne za osnovnošolsko izobraževanje na lokalni ravni, sledijo določilom zakona in imajo posamezna določila vključena v svojih aktih. Šolsko leto se v posameznih regijah začne med 1. in 7. septembrom oziroma med 8. in 14. septembrom., konča pa se med 28. junijem in 4. julijem oziroma med 5. julijem in 11. julijem. Šolsko leto se deli na dva semestra. Med dvema semestroma imajo učenci en teden počitnic.

Predmetnik v Avstriji

Compulsory subject	1st	2nd	3rd	4th
	Tedensko število ur			
Religion	2	2	2	2
Local history, geography and biology (»Sachunterricht«)	3	3	3	3
German reading , writing	7	7	7	7
Mathematics	4	4	4	4
Music	1	1	1	1
Arts	1	1	1	1
Tecnicl/Textile work	1	1	2	2
Physical activityand sport	3	3	2	2
Verbindliche Ubungen (compulsory exercises)				
Modern Foreign Language			1	1
Road safety				
Total number of weekly lessons	20-23	20-23	22-25	22-25

4. 3 Organizacija pouka od 1. do 3. razreda

Na Danskem Ministrstvo za šolstvo določa minimalno število ur pouka od 1. do 9. razreda. Z zakonom je določeno izvajanje fleksibilnega predmetnika za največ tri predmete ali pa celotno število ur po predmetniku za posamezni razred, še zlasti od 1. do 3. razreda.

Na Švedskem vsaka šola določa dnevno trajanje pouka, na nižji stopnji povprečno traja od 8.00 ure do 13.30 ure. Število ur pouka se povečuje s starostjo učencev, ura pouka traja 60 minut.

V Avstriji se osnovna šola od prvega do četrtega razreda (Grundschule) deli na dve stopnji. V prvo stopnjo se vključujejo otroci, ki obiskujejo malo šolo ter 1. in 2. razred, v drugo stopnjo pa učenci 3. in 4. razreda. Na prvi stopnji lahko poteka pouk v heterogenih skupinah. V vseh štirih razredih poučujejo razredni učitelji, z izjemo verouka, tehničnega pouka in dela s tekstilom. Odvisno od sposobnosti učencev se izvaja notranja diferenciacija. Temeljni kriterij za oblikovanje skupin je interes učencev, sposobnosti samoocenjevanja, različno predznanje, lažje učenje.

Učna ura povprečno traja 50 minut, lahko pa traja tudi 45 minut, če za to obstajajo utemeljeni razlogi. Od 1. do 4. razreda je dnevno od 4 do 6 ur pouka.

Celodnevne šole izvajajo v enem delu pouk, v drugem pa podaljšano bivanje, v okviru katerega imajo učenci ure samostojnega učenja, rekreacijo in prehranjevanja. Pouk in podaljšano bivanje si sledita oziroma sta lahko povezana. Če sta povezana, morajo biti vsi učenci vključeni v celodnevno šolo, če se svet šole odloči za ločeno organizacijo pouka in podaljšanega bivanja, se slednje začne izvajati po pouku v popoldanskem času.

4. 4 Obveščanje staršev o uspehu učenca

Na Finskem so starši seznanjeni z dosežki učencev trikrat letno. Poleg končnega poročila prejmejo še dve vmesni poročili med šolskim letom; v poročilih so do 8. razreda navedene opisne ocene, številčne ocene ali kombinacija opisnih in številčnih ocen, od 8. razreda dalje pa le številčne ocene na lestvici od 4 do 10. Na Švedskem so najobičajnejši način informiranja staršev govorilne ure, rezultat pogovora s starši na govorilnih urah mora biti individualni načrt napredka učenca. Na Danskem se

izvaja sprotno ocenjevanje učencev, ki praviloma napredujejo v naslednji razred. Do sedmega razreda se splošni napredek učenca (brez ocen) sporoča staršem za vsak predmet posebej najmanj dvakrat letno. Od šolskega leta 2006/07 so šole dolžne predstaviti individualne šolske načrte za vse razrede. S tem se doseže cilj, da se uveljavi sprotno ocenjevanje in s tem izboljšajo rezultati učenja posameznega učenca.

4. 5 Nacionalni preizkusi znanja

FINSKA

Temeljni namen izvajanja nacionalnih preizkusov znanja je spremljanje šol in izobraževalnega sistema, cilj pa je na nacionalni ravni spremljati uresničevanje ciljev, določenih z nacionalnim jedrnim kurikulumom ter spremljati uveljavljanje enakopravnosti in izenačevanje možnosti v izobraževanju.

Rezultate šole uporabljajo za svoj razvoj, le – ti so pokazatelj nacionalnega razvoja in pomenijo osnovo za politične odločitve, za metaanalize, npr. o učnih dosežkih in njihovi povezanosti z ukrepi za pomoč, socialnimi okoliščinami in preverjanjem znanja, torej z različnimi možnostmi za uveljavljanje enakopravnosti in pravičnosti.

Vzorčni preizkusi navadno potekajo v enem ali dveh šolskih letih, največkrat v 6. (ob koncu primarnega obdobja osnovnošolskega izobraževanja) in 9. letu (zadnjem letu osnovnošolskega izobraževanja), lahko pa tudi v kateri od drugih kurikularnih prehodnih točk (točke v nacionalnem kurikulumu, v katerih je predvideno preverjanje); v šolskem letu 2008/09 je bil vzorčni preizkus v 6. in 9. letu.

Največkrat se preverja en predmet: materni jezik ali matematika, manj pogosto tretji predmet ali skupina predmetov v skladu z nacionalnim prednostnim vrstnim redom; v šolskem letu 2008/09 so učenci v 6. šolskem letu opravljali preizkus iz matematike, učenci v 9. letu iz švedščine kot drugega tujega jezika in materinščine.

Teste ocenjuje razredni učitelj, ocena pa ne vpliva na napredovanje učencev.

ŠVEDSKA

Glavni namen izvajanja nacionalnih preizkusov znanja je prepoznavanje učnih potreb ter odločanje o izobraževalni poti učencev. Preizkusi so obvezni.

Cilj nacionalnih preizkusov znanja v 3. in 5. letu šolanja je odkriti področja, kjer učenci potrebujejo individualno pomoč in tista, na katerih so uspešni, v 9. letu pa pomagati pri ocenjevanju in dognati, ali je učenec pri določenem predmetu dosegel nacionalne cilje.

Vsa leta se izvaja lokalno in nacionalno spremljanje učencev. Šolski organi imajo tako možnost, da preverjajo kakovost dela na šoli.

Nacionalno preverjanje znanja je obvezno za učence v 3., 5. in 9. letu šolanja.

Znanje se preverja:

- v 3. letu šolanja iz: švedščine, švedščine kot drugega jezika, matematike.
- v 5. letu šolanja iz: švedščine, švedščine kot drugega jezika, angleščine in matematike.
- v 9. letu šolanja iz: švedščine, švedščine kot drugega jezika, angleščine in matematike.

Poleg tega ena tretjina učencev opravlja preizkus iz kemije in ena tretjina iz fizike.

Teste ocenjuje razredni učitelj.

Rezultati ne vplivajo na napredovanje učencev v 3. in 5. letu šolanja in na podelitev spričeval v 9. letu šolanja.

DANSKA

Danska izvaja dve vrsti nacionalnih preizkusov znanja in sicer prvi je obvezni preizkus zaradi prepoznavanja posameznikovih učnih potreb, drugi pa se izvaja zaradi odločanja o nadaljnji izobraževalni poti učencev.

Prvi nivo nacionalnih preizkusov znanja ima namen prepoznati posameznikove učne potrebe, cilj pa je spremljati dosežke in učiteljem zagotavljati informacije za načrtovanje učnih dejavnosti, tako da ustrezajo potrebam posameznih učencev, dajati temeljite povratne informacije šolam, učencem in staršem.

Obvezen je za učence v *Folkeskole* od 2. do 8. leta.

Preizkusi se izvajajo iz naslednjih predmetov:

12 preizkusov iz 7 predmetov; 10 preizkusov je obveznih: danščina – branje v 2., 4., 6. in 8. letu, matematika v 3. in 6. letu, angleščina v 7. letu, biologija, fizika/kemija in geografija v 8. letu poleg tega: dva prostovoljna preizkusa iz danščine kot drugega jezika v 5. in 7. letu.

Izvaja se zunanje ocenjevanje, ki ne vpliva na napredovanje učencev.

Temeljni namen drugega nivoja nacionalnih preizkusov znanja je odločanje o izobraževalni poti učencev, cilj pa je dokumentirati, katere pogoje, določene s predpisanim programom, je učenec izpolnil in na kakšni ravni.

Obvezen je za vse učence ob koncu 9. leta *Folkeskole*.

Obvezni predmeti so: danščina (pisno in ustno), matematika (pisno), angleščina (ustno), fizika/kemija (ustno), in po en preizkus iz humanističnega in naravoslovnega predmeta.

Poleg tega učenec lahko opravlja preizkuse iz izbirnih predmetov (to so: nemščina, francoščina, ročno delo, lesarstvo ali gospodinjstvo (zadnji trije se v skladu z ravnateljevo presojo lahko opravljajo ob koncu 8. leta).

Izvaja se zunanje ocenjevanje, ki ima vpliv na podelitev spričeval.

AVSTRILIJA

V Avstriji bodo v šolskih letih 2011/12 in 2012/13 prvič v celi državi izpeljali nacionalne preizkuse znanja, s katerimi želijo šolam zagotoviti povratne informacije o razmerah in dosežkih (prednostih in slabostih ter potrebnih izpopolnitvah), preveriti kako šole in učitelji izpolnjujejo svoje obveznosti pri poučevanju glavnih kompetenc, evalvirati delo šol in povečati odgovornost s postavitvijo ustreznih kazalnikov.

Vzorčni testi se bodo uporabljali za učence v 4. letu šolanja (ob koncu primarnega izobraževanja – za učence, stare 10 let) in 8. letu šolanja (ob koncu nižjega sekundarnega izobraževanja – za učence, stare 14 let).

V 4. letu šolanja se bodo izvajali preizkusi iz branja in pisanja nemščine ter matematike. V 8. letu šolanja se bodo izvajali preizkusi iz nemščine, matematike in angleščine.

Ocenjevanje bo zunanje.

Rezultati ne bodo vplivali na ocene niti ne bodo uporabljeni kot merilo selekcije. Rezultate testov prejmejo le učenci, učitelji za svoje razrede (ne bodo vedeli rezultatov posameznega učenca), šola pa vse učence šole skupaj. Končna oblika je še vedno predmet diskusije.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07 in 107/10) se besedilo 5. člena spremeni tako, da se glasi:

"Starši imajo pravico izbrati osnovnošolsko izobraževanje svojih otrok v javni ali zasebni šoli, ki izvaja javno veljavni program ali kot izobraževanje na domu.

Starši lahko izberejo osnovnošolsko izobraževanje svojih otrok v osnovni šoli, ki je v skladu s predpisi Republike Slovenije ustanovljena za izvajanje mednarodnega programa, če je bil otrok vključen v tak program že v tujini oziroma bo osnovnošolsko izobraževanje po mednarodnem programu nadaljeval v tujini."

2. člen

Za 6. členom se doda nov 6. a člen, ki se glasi:

"6. a člen
(tuji učni jezik)

V osnovnih šolah, ki so v skladu s predpisi Republike Slovenije ustanovljene za izvajanje mednarodnih programov, lahko poteka pouk v tujem jeziku. Učenci, vključeni v program teh šol, se obvezno učijo tudi slovenski jezik."

3. člen

Besedilo 8. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Za otroke slovenskih izseljencev in zdomcev se v državah, kjer prebivajo, v skladu z mednarodnimi pogodbami organizira pouk slovenskega jezika in kulture.

Za otroke, ki prebivajo v Republiki Sloveniji in katerih materni jezik ni slovenski jezik, se ob vključitvi v osnovno šolo organizira pouk slovenskega jezika in kulture ter s sodelovanjem z državami izvora spodbuja pouk njihovega maternega jezika in kulture."

4. člen

Drugi in tretji odstavek 10. člena se črtata.

5. člen

11. člen se spremeni tako, da se glasi:

"11. člen
(izobraževanje učencev s posebnimi potrebami)

"Učenci s posebnimi potrebami, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe osnovne šole oziroma posebni program vzgoje in izobraževanja, so opredeljeni v zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami.

Poleg učencev iz prejšnjega odstavka so učenci s posebnimi potrebami po tem zakonu tudi učenci z učnimi težavami.

Izobraževanje učencev s posebnimi potrebami iz prvega odstavka tega člena se izvaja v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi.

Izobraževanje učencev z učnimi težavami se izvaja tako, da jim šola prilagodi metode in oblike dela ter jim omogoči vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči."

6. člen

12. člen se spremeni tako, da se glasi:

"12. člen
(izobraževanje posebej nadarjenih učencev)

Posebej nadarjeni učenci so učenci, ki pri posameznih predmetih presegajo določene standarde znanja. Šola tem učencem zagotavlja ustrezne pogoje za njihovo vzgojo in izobraževanje tako, da jim prilagodi metode in oblike dela ter jim omogoči vključitev v dodatni pouk in druge oblike dela."

7. člen

Besedilo 14. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Program osnovnošolskega izobraževanja se deli na program od 1. do 3. razreda in program od 4. do 9. razreda. Program od 1. do 3. razreda obsega obvezni, izbirni in razširjeni program, program od 4. do 9. razreda pa obvezni in razširjeni program (v nadaljnjem besedilu: program osnovne šole)."

8. člen

15. člen se spremeni tako, da se glasi:

"15. člen
(obvezni in izbirni program od 1. do 3. razreda)

Obvezni in izbirni program se za učence od 1. do 3. razreda izvaja 6 ur dnevno (360 minut).

Obvezni program obsega pouk obveznih predmetov, dneve dejavnosti, ure oddelčne skupnosti in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti, namenjene razvijanju različnih strategij učenja, ustvarjalnemu preživljanju prostega časa, sprostitvenim dejavnostim, organiziranemu prehranjevanju ter drugim vsebinam, določenim z letnim delovnim načrtom šole.

Izbirni program obsega dopolnilni in dodatni pouk, individualno in skupinsko pomoč, pouk prvega tujega jezika v 1. razredu in pevski zbor. V izbirni program se učenci vključujejo prostovoljno.

V prilagojenih izobraževalnih programih obvezni program poleg sestavin iz drugega odstavka tega člena obsega tudi pouk specialno-pedagoških dejavnosti."

9. člen

Za 15. členom se doda nov 15. a člen, ki se glasi:

"15. a člen
(program od 4. do 9. razreda)

Obvezni program od 4. do 9. razreda obsega pouk obveznih predmetov, izbirnih predmetov, dneve dejavnosti in ure oddelčne skupnosti."

10. člen

Besedilo 16. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Osnovna šola za vse učence izvaja pouk iz naslednjih obveznih predmetov: slovenščine in italijanščine ali madžarščine na narodno mešanih območjih, tujega jezika, zgodovine, družbe, geografije, državljanstva in etike, matematike, naravoslovja, spoznavanja okolja, naravoslovja in tehnike, kemije, biologije, fizike, likovne umetnosti, glasbe, športa, tehnike in tehnologije ter gospodinjstva.

Za učence s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v prilagojeni izobraževalni program z enakovrednim izobrazbenim standardom, šola poleg obveznih predmetov iz prvega odstavka tega člena izvaja še specialno-pedagoške dejavnosti, določene s predmetnikom."

11. člen

Besedilo 17. člena se spremeni tako, da se glasi:

Osnovna šola za učence 7., 8. in 9. razreda izvaja pouk izbirnih predmetov.

Šola ponudi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz družboslovno-humanističnega sklopa in najmanj treh iz naravoslovno-tehničnega sklopa. V okviru družboslovno-humanističnega sklopa mora šola ponuditi pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike.

Izbirni predmeti naravoslovno-tehničnega sklopa so: astronomija, čebelarstvo, ekologija, elektronika, elektrotehnika, genetika, kemija v življenju, kmetijstvo, logika, matematične delavnice, obdelava gradiv, poskusi v kemiji, projekti iz fizike, računalništvo, rastline in človek, raziskovanje v biologiji, risanje v geometriji in tehniki, priprava hrane, robotika, šport, šah.

Izbirni predmeti družboslovno-humanističnega sklopa so: antropologija, državljanska kultura, drama, etnologija, filozofija za otroke, geografija, glasbena ustvarjalnost, klekljanje, likovno snovanje, literarni klub, mediji in umetnost, odkrivanje preteklosti, ples, podjetništvo, retorika, romska kultura, tuji jeziki, turizem, varstvo pred nesrečami, verstva in etika, vezenje, življenje človeka.

Učenec izbere tri ure pouka izbirnih predmetov tedensko, lahko pa tudi štiri ure, če s tem soglašajo njegovi starši."

12. člen

18. člen se spremeni tako, ki se glasi:

"18. člen
(obvezni predmeti v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom)

Osnovna šola za učence s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom izvaja pouk iz naslednjih obveznih predmetov: slovenščine, italijanščine in madžarščine na narodno mešanih območjih, tujega jezika, likovne umetnosti, glasbe, matematike, tehnike in tehnologije, gospodinjstva, naravoslovja, spoznavanja okolja, družboslovja ter športa.

Šola izvaja še specialno-pedagoške dejavnosti, določene s predmetnikom."

13. člen

Za 18. členom se dodata nova 18. a in 18. b člen, ki se glasita:

"18. a člen
(izbirni predmeti v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom)

Poleg obveznih predmetov osnovna šola za učence 7.,8. in 9. razreda, ki so usmerjeni v prilagojeni izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom, izvaja pouk iz izbirnih predmetov.

Šola ponudi pouk najmanj enega izbirnega predmeta iz družboslovno-humanističnega sklopa in enega iz naravoslovnega sklopa.

Učenec izbere eno uro pouka izbirnega predmeta tedensko.

18. b člen
(posebni program vzgoje in izobraževanja)

S posebnim programom vzgoje in izobraževanja se določijo vzgojno-izobraževalna področja in izbirne vsebine."

14. člen

Za 19. členom se doda nov 19. a člen, ki se glasi:

"19. a člen
(dnevi dejavnosti)

Dnevi dejavnosti povezujejo predmete, določene s predmetnikom."

15. člen

Besedilo 20. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Razširjeni program od 1. do 3. razreda obsega podaljšano bivanje, jutranje in popoldansko varstvo ter interesne dejavnosti.

Razširjeni program od 4. do 9. razreda obsega dodatni in dopolnilni pouk, druge oblike individualne in skupinske pomoči, neobvezne izbirne predmete in interesne dejavnosti, v 4. in 5. razredu pa tudi podaljšano bivanje in popoldansko varstvo.

V razširjeni program se učenci vključujejo prostovoljno."

16. člen

Za 20. členom se doda nov 20. a člen, ki se glasi:

"20. a člen
(neobvezni izbirni predmeti)

Šola za učence 1. razreda izvaja pouk prvega tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta.

Šola za učence 4., 5. in 6. razreda izvaja pouk naslednjih neobveznih izbirnih predmetov: drugi tuji jezik, drama, računalništvo, šport, umetnost.

Šola za učence 7., 8. in 9. razreda izvaja pouk tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta.

Učenec lahko izbere največ dve uri pouka neobveznih izbirnih predmetov tedensko.

Za učence v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom šola ne izvaja pouka tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta."

17. člen

Besedilo 21. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Osnovna šola organizira podaljšano bivanje za učence od 1. do 5. razreda.

V času podaljšanega bivanja učenci od 1. do 3. razreda opravljajo domače naloge in sodelujejo pri drugih dejavnostih, učenci 4. in 5. razreda pa se v času podaljšanega bivanja učijo, opravljajo domače naloge in druge obveznosti in sodelujejo pri kulturnih, športnih, umetniških in drugih dejavnostih.

Za učence, ki so usmerjeni v prilagojene izobraževalne programe ali posebni program, šola organizira podaljšano bivanje do zaključka izobraževanja v osnovni šoli."

18. člen

22. člen se spremeni tako, da se glasi:

"22. člen
(jutranje in popoldansko varstvo)

Osnovna šola organizira jutranje varstvo učencev od 1. do 3. razreda in prve stopnje posebnega programa vzgoje in izobraževanja.

Po podaljšanem bivanju osnovna šola za učence od 1. do 5. razreda organizira popoldansko varstvo.

Za učence v prilagojenih izobraževalnih programih šola po podaljšanem bivanju organizira popoldansko varstvo od 1. do 9. razreda."

19. člen

Za 24. členom se doda nov 24. a člen, ki se glasi:

"24. a člen
(druge oblike individualne in skupinske pomoči)

V druge oblike individualne in skupinske pomoči se vključujejo učenci z učnimi težavami in posebej nadarjeni učenci."

20. člen

V 25. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

"V okviru interesnih dejavnosti šola za učence od 1. do 9. razreda izvaja pevski zbor. Za učence od 1. do 3. razreda se pevski zbor izvaja v okviru izbirnega programa."

21. člen

Besedilo 26. člena se spremeni tako, da se glasi:

"V podaljšano bivanje, jutranje in popoldansko varstvo, dodatni in dopolnilni pouk, neobvezne izbirne predmete ter interesne dejavnosti, ki jih organizira osnovna šola, se učenci vključujejo prostovoljno."

22. člen

Za 27. členom se doda nov 27. a člen, ki se glasi:

"27. a člen
(zagotavljanje varnosti)

Osnovna šola poskrbi za varnost učencev tako, da izvaja različne aktivnosti in ukrepe za varnost učencev, oblikuje oddelke in skupine v skladu z veljavnimi normativi, zagotovi ustrezno število spremljevalcev in zagotovi, da so objekti, učila, oprema in naprave v skladu z veljavnimi normativi in standardi."

23. člen

Drugi odstavek 28. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Zasebna osnovna šola izvaja pouk iz naslednjih obveznih predmetov: slovenščine in italijanščine ali madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike, prvega tujega jezika, zgodovine, državljanstva in etike, športa, vsaj enega naravoslovnega in enega družboslovnega predmeta in vsaj enega predmeta s področja umetnosti."

24. člen

Besedilo 29. člena se spremeni tako, da se glasi:

"S predmetnikom se določi letno in tedensko število ur pouka posameznih obveznih in izbirnih predmetov, dnevi dejavnosti, število ur oddelčne skupnosti in minimalno število ur, potrebnih za uresničevanje učnega načrta ter število ur za izvajanje drugih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti od 1. do 3. razreda.

Z učnim načrtom se določijo vsebina predmetov, standardi znanj in cilji pouka pri predmetih.

Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena lahko šola v posameznem razredu drugače razporedi tedensko število ur pouka posameznih predmetov (v nadaljevanju: fleksibilni predmetnik). Pouk slovenščine in italijanščine ali madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike, tujega jezika kot obveznega predmeta in športne vzgoje šola lahko razporedi znotraj obdobja dveh zaporednih tednov.

S predmetniki prilagojenih programov se določijo tudi specialno-pedagoške dejavnosti."

25. člena

Besedilo 32. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Osnovna šola na svoji spletni strani predstavi podatke o šoli, značilnosti programa šole, organizacijo dela šole v skladu z letnim delovnim načrtom, pravice in dolžnosti učencev, vsebino vzgojnega načrta, hišni red in druge podatke.

Predstavitev iz prvega odstavka tega člena je staršem na vpogled v pisni obliki v prostorih šole."

26. člen

Peti odstavek 33. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Izobraževanje po posebnem programu se deli na stopnje. Posamezna stopnja traja tri leta."

27. člen

Besedilo 34. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Šolsko leto se začne 1. septembra in konča 31. avgusta.

Pouk in dnevi dejavnosti (v nadaljevanju: pouk) v šolskem letu trajajo 38 tednov po 5 dni v tednu oziroma 190 dni.

Izjemoma lahko pouk v posameznem tednu traja 6 dni, če je tako določeno v letnem delovnem načrtu.

Šola lahko v letnem delovnem načrtu določi, da se dva dneva pouka v šolskem letu izvedeta v drugem terminu, kot ju za pouk določa šolski koledar.

Šolsko leto se deli na dve ocenjevalni obdobji.

Prvo ocenjevalno obdobje traja od 1. septembra do 31. januarja, drugo ocenjevalno obdobje traja od 1. februarja do 24. junija, razen za učence 9. razreda, za katere traja do 15. junija.

V šolskem letu imajo učenci jesenske, novoletne, zimske, prvomajske in poletne počitnice. Jesenske počitnice trajajo en teden, v tednu, ko je Dan reformacije. Novoletne počitnice trajajo od 25. decembra do izteka novoletnih praznikov. Zimske počitnice trajajo en teden in se začnejo tretji ponedeljek v februarju. Prvomajske počitnice trajajo od 27. aprila do izteka prvomajskih praznikov. Poletne počitnice trajajo od konca pouka do 31. avgusta."

28. člen

Besedilo 35. člena se spremeni tako, da se glasi:

"V okviru obveznega programa v prvem obdobju se lahko za učence izvaja največ 24 ur pouka obveznih predmetov na teden, za učence na narodno mešanih območjih ter učence v prilagojenih izobraževalnih programih pa največ 26 ur pouka na teden.

Tedenska obveznost učencev po obveznem programu, brez ur oddelčne skupnosti, je v drugem obdobju največ 26 ur pouka in v tretjem obdobju največ 30 ur pouka, za učence na narodno mešanih območjih ter učence v prilagojenih izobraževalnih programih pa v drugem obdobju največ 28 ur pouka in v tretjem obdobju največ 32 ur pouka na teden.

Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena se zaradi organizacije pouka obveznost učencev po obveznem programu, brez ur oddelčne skupnosti, v posameznem tednu lahko poveča za največ dve uri pouka. Pri tem povprečna tedenska obveznost v šolskem letu ne sme biti večja od obveznosti, določene v skladu s prvim ali drugim odstavkom tega člena."

29. člen

Za 35. členom se doda nov 35. a člen, ki se glasi:

"35. a člen
(urnik)

Šola z urnikom določi tedenski raspored ur pouka in drugega vzgojno-izobraževalnega dela ter rasporeditev in trajanje odmorov.

Ura pouka traja praviloma 45 minut. Med urami pouka je najmanj 5 minutni odmor. Najmanj enkrat dnevno imajo učenci vsaj 20 minutni odmor.

Učenci prvega obdobja imajo enkrat dnevno 45 minut odmora za kosilo.

Učenci drugega in tretjega obdobja imajo enkrat dnevno najmanj 30 minut odmora za kosilo.

Če pouk posameznega predmeta traja strnjeno več šolskih ur, šola samostojno razporedi odmore v obsegu, ki je določen v drugem odstavku.

Ura podaljšanega bivanja traja 50 minut, ura jutranjega in popoldanskega varstva pa traja 60 minut. Vzgojno-izobraževalno delo v podaljšanem bivanju, jutranjem in popoldanskem varstvu poteka strnjeno.

Ura vzgojno-izobraževalnega dela po posebnem programu vzgoje in izobraževanja traja 60 minut. Vzgojno-izobraževalno delo poteka strnjeno, v tem času se izvajajo načrtovane sprostivne dejavnosti za učence.

Vzgojno-izobraževalno delo z učenci, razen jutranjega varstva, se ne sme začeti pred 8. uro."

30. člen

36. člen se spremeni tako, da se glasi:

"36. člen
(navodila o šolskem koledarju)

Minister z navodili za vsako šolsko leto določi razporeditev pouka, pouka prostih dni, trajanje in razporeditev šolskih počitnic, roke za opravljanje izpitov in izvedbo nacionalnega preverjanja znanja ter razdelitev spričeval in obvestil.

Minister navodila o šolskem koledarju izda najkasneje do konca junija za naslednje šolsko leto, najkasneje do konca avgusta pa navodila za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja.

Šola lahko v soglasju z ministrstvom odstopi od navodil o šolskem koledarju, kadar je to potrebno zaradi izrednih okoliščin ali drugi utemeljenih razlogov."

31. člen

Besedilo 38. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Vzgojno-izobraževalno delo v osnovni šoli obsega pouk in druge oblike organiziranega dela z učenci.

Vzgojno-izobraževalno delo v osnovni šoli opravljajo učitelji, svetovalni delavci in drugi strokovni delavci.

Obvezni program v prvem obdobju osnovne šole izvaja učitelj razrednega pouka.

V prvem razredu osnovne šole se v obsegu treh ur dnevno v izvajanje obveznega programa poleg učitelja razrednega pouka vključuje drugi učitelj, ki je vzgojitelj predšolskih otrok, izjemoma pa je lahko tudi učitelj razrednega pouka.

Pri pouku glasbe, likovne umetnosti, športa lahko z učiteljem razrednega pouka sodeluje tudi učitelj predmetnega pouka.

V prvem in drugem obdobju poučuje tuje jezike učitelj razrednega pouka, lahko pa tudi učitelj predmetnega pouka.

V drugem obdobju poučuje:

- v 4. razredu učitelj razrednega pouka, tuji jezik, glasbo, likovno umetnost in šport pa tudi predmetni učitelj, vendar ne več kot dva predmeta,
- v 5. razredu učitelj razrednega pouka, tuji jezik, glasbo, likovno umetnost in šport pa tudi predmetni učitelj, vendar ne več kot tri predmete in
- v 6. razredu učitelj predmetnega pouka, lahko pa tudi učitelj razrednega pouka.

V tretjem obdobju osnovne šole poučujejo učitelji predmetnega pouka.

V oddelku, v katerega so vključeni učenci s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona, lahko poleg učitelja sodeluje strokovni delavec s specialno pedagoško izobrazbo.

V oddelkih podaljšanega bivanja, jutranjega in popoldanskega varstva lahko izvaja vzgojno-izobraževalno delo, učitelj razrednega pouka, učitelj predmetnega pouka, vzgojitelj predšolskih otrok ali svetovalni delavec.

S prilagojenimi izobraževalnimi programi in s posebnim programom vzgoje in izobraževanja se za učence s posebnimi potrebami lahko določi tudi drugačno izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela.

V šolah na narodno mešanih območjih lahko v prvem in drugem obdobju poučujejo slovenščino, italijanščino in madžarščino, ki se jih učenci učijo kot drugi jezik, tudi učitelji predmetnega pouka."

32. člen

Za 39. členom se doda nov 39. a člen, ki se glasi:

"39. a člen
(šola v naravi)

Šola izvaja del obveznega programa in drugih dejavnosti kot šola v naravi.

Šola v naravi je organizirana oblika vzgojno-izobraževalnega dela, ki poteka strnjeno dva ali več dni izven prostora šole. Za učence, ki se šole v naravi ne udeležijo, osnovna šola v tem času organizira primerljive dejavnosti.

V času osnovnošolskega izobraževanja osnovna šola učencu ponudi vsaj dve šoli v naravi."

33. člen

Tretji odstavek 40. člena se spremeni tako, da se glasi:

"V 8. in 9. razredu se pri slovenščini in italijanščini ali madžarščini na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku pouk lahko organizira:

- z razporeditvijo učencev v manjše učne skupine,
- kot nivojski pouk."

Peti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"Odločitev o izvajanju oblik diferenciacije pri slovenščini in italijanščini ali madžarščini na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku v drugem in tretjem obdobju, na predlog ravnatelja sprejme učiteljski zbor. Pred odločitvijo učiteljski zbor pridobi mnenje sveta staršev."

34. člen

40. a člen se črta.

35. člen

"V drugem odstavku 44. člena se beseda "obvestilo" nadomesti z besedo "odločbo"."

36. člen

V drugem odstavku 45. člena se črta besedilo "ali komisije za usmerjanje".

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

"Otroku se začetek šolanja odloži za eno leto, če je tako določeno v odločbi o usmeritvi."

37. člen

Besedilo 49. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Starši imajo pravico otroka s posebnimi vpisati v osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem otrok stalno oziroma začasno prebiva, razen če je otroku s pravnomočno odločbo o usmeritvi določena druga ustrežna osnovna šola."

38. člen

52. člen se spremeni tako, da se glasi:

"52. člen
(oprostitev sodelovanja)

Učenec je iz zdravstvenih razlogov lahko oproščen sodelovanja pri posameznih oblikah vzgojno-izobraževalnega dela v šoli.

Učenec 1., 2. in 3. razreda, ki obiskuje glasbeno šolo z javno veljavnim programom, je lahko na predlog staršev oproščen sodelovanja pri posamezni uri drugih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti v okviru obveznega programa. Učenec 7., 8. in 9. razreda, ki obiskuje glasbeno šolo z javno veljavnim programom, je na predlog staršev oproščen sodelovanja pri izbirnih predmetih.

O oprostitvi iz prejšnjih odstavkov za vsako šolsko leto posebej odloči ravnatelj."

39. člen

Drugi odstavek 54. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Če je iz učnih ali vzgojnih razlogov potrebno, lahko osnovna šola v soglasju ali na zahtevo staršev prešla učenca v drugo osnovno šolo, če druga šola s tem soglaša."

V prvi alineji tretjega odstavka se črta beseda "šole" in se doda besedilo "šolskega reda oziroma hišnega reda".

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"Učence s posebnimi potrebami, ki imajo odločbo o usmeritvi, je mogoče prešolati v drugo osnovno šolo le na podlagi nove odločbe o usmeritvi."

40. člen

Besedilo 55. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Učenec, ki v devetih letih ni končal osnovnošolskega izobraževanja, sme nadaljevati šolanje še 2 leti in tako obdrži status učenca. Ravnatelj učenca in njegove starše posebej seznaniti s pravico do podaljšanega statusa.

Če učenec, ki ima podaljšan status, z neprimernim odnosom ovira vzgojno-izobraževalno delo, lahko ravnatelj na predlog učiteljskega zbora ne glede na določilo prvega odstavka tega člena med šolskim letom oziroma ob koncu šolskega leta odloči, da je učenec izključen iz te osnovne šole.

Učenec iz prvega in drugega odstavka tega člena obdrži status učenca in lahko nadaljuje šolanje na drugi osnovni šoli ali kot odrasel.

Kdor ne ponavlja 9. razreda in opravlja popravne izpite v naslednjem šolskem letu, obdrži status učenca za to šolsko leto."

41. člen

Besedilo 56. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Učenec ima pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole.

Učenec ima pravico do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost njegovega prebivališča od osnovne, če pristojni organ za preventivo v cestnem prometu ugotovi, da je ogrožena varnost učenca na poti v šolo.

Učenec, ki obiskuje osnovno šolo izven šolskega okoliša, v katerem prebiva, ima pravico do povračila stroškov prevoza le v primeru, če bi mu ta pravica pripadala tudi v šolskem okolišu, v katerem prebiva. Višina povračila stroškov je enaka, kot bi mu pripadala, če bi obiskoval osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem prebiva.

O načinu prevoza se osnovna šola dogovori s starši in lokalno skupnostjo.

Otroci s posebnimi potrebami imajo pravico do brezplačnega prevoza tudi, če je njihovo prebivališče od osnovne šole oddaljeno manj kot štiri kilometre in če je tako določeno v odločbi o usmeritvi.

Otroci s posebnimi potrebami, ki imajo z odločbo o usmeritvi določeno izvajanje dodatne strokovne pomoči v zavodu za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, imajo pravico do povračila stroškov prevoza do zavoda, v katerem se ta pomoč izvaja, če je njihovo prebivališče od tega zavoda oddaljeno več kot štiri kilometre.

Če učencu ni mogoče zagotoviti prevoza, ima pravico do brezplačne oskrbe v kraju izobraževanja in pravico do brezplačnega prevoza domov ob pouka prostih dnevih.

Osnovna šola učencem, ki čakajo na organiziran prevoz, zagotovi varstvo.

Učenec, ki se prešola v skladu s 54. členom tega zakona, ima pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, v katero je prešolan.

Določilo prvega, petega in sedmega odstavka ne velja za učence, starejše od 18 let, ki so vključeni v posebni program in uveljavljajo pravice, določene v zakonu, ki ureja invalidsko varstvo duševno in telesno prizadetih oseb."

42. člen

Besedilo 57. člena se spremeni tako, da se glasi.

"Osnovna šola za vse učence organizira malico, za učence prvega vzgojno-izobraževalnega obdobja pa tudi kosilo.

Osnovna šola lahko kot dodatno ponudbo organizira tudi druge obroke."

43. člen

Drugi odstavek 60. f člena se črta.

Dodajo se novi drugi, tretji in četrti odstavek, ki se glasijo:

"Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor. Učencu se lahko izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. Šola vodi zabeležke o poteku postopka izrekanja vzgojnega opomina. O izrečenem opominu šola starše seznani z Obvestilom o vzgojnem opominu.

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi individualizirani vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala.

Postopek izrekanja vzgojnih opominov šola podrobneje opredeli v pravilih šolskega reda."

44. člen

Drugi odstavek 61. člena se spremeni tako, da se glasi:

"V prvem in drugem razredu osnovne šole se učenčevo znanje pri vseh predmetih ocenjuje z opisnimi ocenami, od tretjega razreda dalje pa s številčnimi ocenami."

45. člen

Besedilo 63. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Osnovna šola ob koncu vsakega ocenjevalnega obdobja starše pisno obvesti o ocenah učenca.

V prvem razredu osnovne šole in v posebnem programu vzgoje in izobraževanja je obvestilo o ocenah učenca med šolskim letom lahko tudi samo ustno.

Osnovna šola najkasneje v roku treh dni po zaključku prvega ocenjevalnega obdobja obvesti starše o ocenah učenca. Ob zaključku pouka dobijo učenci spričevala, v katerih so ocene za posamezne predmete. Učencem 3., 7. in 9. razreda se ob zaključku pouka izroči tudi obvestilo o dosežkih pri nacionalnem preverjanju znanja.

Učencem, ki se izobražujejo na domu in se njihovo znanje ocenjuje v drugem roku, učencem, ki opravljajo popravne ali predmetne izpite, in učencem, ki jim je bila po ugovoru ocena izboljšana, se spričevala razdelijo najkasneje v treh dneh po opravljenem izpitu oziroma po določitvi nove ocene.

Šola ob zaključku pouka učencu izroči obvestilo o zaključni oceni pri neobveznem izbirnem predmetu in obvestilo o njegovem sodelovanju pri interesnih ter drugih dejavnostih šole.

Učencem, ki jim ni bilo možno razdeliti spričeval ob zaključku pouka, jih šola osebno vroči njim oziroma njihovim staršem v času od zaključka pouka do 30. junija in od 20. do 31. avgusta tekočega šolskega leta."

46. člen

Besedilo 64. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Ob koncu tretjega, šestega, sedmega, osmega in devetega razreda, se znanje učencev preverja z nacionalnim preverjanjem znanja, s katerim se preverjajo standardi znanja, določeni z učnim načrtom (v nadaljevanju: nacionalno preverjanje znanja).

Nacionalno preverjanje znanja je ob koncu šestega in osmega razreda za vse učence obvezno.

Nacionalno preverjanje znanja je ob koncu tretjega, sedmega in devetega razreda za učence prostovoljno.

Ob koncu tretjega razreda osnovna šola po predpisanem postopku sama izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih in matematike.

Ob koncu šestega razreda osnovna šola po predpisanem postopku v sodelovanju z ocenjevalci drugih šol izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in prvega tujega jezika.

Ob koncu sedmega razreda osnovna šola po predpisanem postopku sama izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in prvega tujega jezika.

Ob koncu osmega razreda osnovna šola po predpisanem postopku v sodelovanju z ocenjevalci drugih šol izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in predmeta, ki ga določi minister.

Ob koncu devetega razreda osnovna šola po predpisanem postopku sama izvede nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in predmeta, ki ga določi minister.

Tretji predmet določi minister tako, da v mesecu septembru izmed obveznih predmetov 8. in 9. razreda izbere največ štiri predmete in določi, iz katerega tretjega predmeta se bo preverjalo znanje na posamezni šoli. Med izbranimi štirimi predmeti je prvi tuji jezik.

Osnovna šola starše pisno obvesti o dosežkih učenca pri nacionalnem preverjanju znanja.

Dosežki nacionalnega preverjanja znanja so dodatna informacija o znanju učencev– in nimajo vpliva na zaključno oceno pri predmetu.

Podatki in analize o dosežkih nacionalnega preverjanja znanja se ne smejo uporabiti za razvrščanje šol.

Za učence šestega in osmega razreda zasebnih šol in šol, ki izvajajo program osnovne šole po posebnih pedagoških načelih, je nacionalno preverjanje znanja obvezno iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in prvega tujega jezika.

Učenci priseljenci iz drugih držav, katerih materni jezik ni slovenski in se prvič vključijo v osnovno šolo v Republiki Sloveniji v šestem oziroma osmem razredu, opravljajo v tem šolskem letu nacionalno preverjanje znanja prostovoljno.

Nacionalno preverjanje znanja se izvede praviloma v mesecu maju.

Podrobnejše določbe o izvajanju nacionalnega preverjanja znanja izda minister."

47. člen

Besedilo 67. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Ne glede na določbe 64. člena tega zakona je v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom nacionalno preverjanje znanja za učence prostovoljno. Ob koncu tretjega, šestega, sedmega razreda šola nacionalno preverjanje znanja izvede iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih in matematike, ob koncu osmega in devetega razreda pa iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in tretjega predmeta, ki ga določi minister.

V posebnem programu vzgoje in izobraževanja se nacionalnega preverjanja znanja za učence ne izvaja."

48. člen

V V. poglavju se v naslovu 2. podpoglavja črta besedilo "na oceno".

49. člen

Tretji, četrti in peti odstavek 68. člena se črtajo.

50. člen

Za 68. členom se doda nov 68. a člen, ki se glasi:

"68. a člen
(ugovor na ugotavljanje dosežka)

Če učenec in starši menijo, da je pri ugotavljanju dosežka učenca pri nacionalnem preverjanju znanja ob koncu šestega in osmega razreda prišlo do pisne ali računske napake, lahko starši v treh dneh po prejemu spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor.

Ravnatelj najpozneje v treh dneh po prejemu ugovora imenuje komisijo. Med člani komisije mora biti vsaj en član, ki ni zaposlen v šoli.

Če komisija ugotovi, da je pri ugotavljanju dosežka učenca pri nacionalnem preverjanju znanja ob koncu šestega in osmega razreda prišlo do pisne ali računske napake, se postopek ugotavljanja dosežka ponovi. Odločitev komisije je dokončna."

51. člen

V tretjem odstavku 69. člena se besedilo "slabšega učnega uspeha, ki je" nadomesti z besedilom "slabših ocen, ki so".

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko učenec 3., 4., 5. in 6. razreda na podlagi pisnega obrazloženega predloga razrednika ponavlja razred brez soglasja staršev. Učenec lahko ponavlja razred, kadar je ob koncu šolskega leta negativno ocenjen iz enega ali več predmetov, čeprav mu je šola omogočila vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči. V prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom lahko učenec v drugem obdobju ponavlja razred, če ni dosegel standardov znanja, ki so potrebni za napredovanje v naslednji razred, čeprav mu je šola omogočila vključitev v dopolnilni pouk."

52. člen

Za 69. členom se doda nov 69. člen, ki se glasi:

"69. a člen
(napredovanje učencev priseljencev iz drugih držav)

"Učenci priseljencev iz drugih držav so lahko ob koncu pouka v šolskem letu, v katerem so prvič vključeni v osnovno šolo v Republiki Sloveniji, neocenjeni iz posameznih predmetov in napredujejo v naslednji razred. O napredovanju odloči na predlog razrednika učiteljski zbor."

53. člen

Besedilo 70. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Učenci, ki so v 7. in 8. razredu ob koncu pouka v šolskem letu negativno ocenjeni iz največ dveh predmetov, do konca šolskega leta opravljajo popravni izpit. Popravni izpit iz posameznega predmeta lahko opravljajo največ dvakrat v šolskem letu. Če učenci popravnih izpitov ne opravijo uspešno, ponavljajo razred.

Učenci 9. razreda lahko opravljajo popravni izpit tudi iz več predmetov, iz katerih so ob koncu pouka negativno ocenjeni. Popravni izpit lahko opravljajo dvakrat v istem šolskem letu. Če učenci popravnih izpitov ne opravijo uspešno, jih lahko v naslednjem šolskem letu opravljajo še v najmanj štirih rokih ali pa lahko razred ponavljajo."

54. člen

Naslov 71. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(posebni program)".

55. člen

Prvi in drugi odstavek 75. člena se spremenita tako, da se glasita:

"Učenci s posebnimi potrebami, ki so bili vključeni v osnovnošolsko izobraževanje po prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom in so izpolnili osnovnošolsko obveznost ter se ne vključijo v programe srednješolskega izobraževanja, lahko ne glede na določilo prvega odstavka 55. člena tega zakona nadaljujejo izobraževanje v osnovni šoli še največ tri leta in obdržijo status učenca.

Učenci s posebnimi potrebami, ki so bili vključeni v posebni program vzgoje in izobraževanja in so izpolnili osnovnošolsko obveznost, lahko ne glede na določilo prvega odstavka 55. člena tega zakona nadaljujejo izobraževanje v posebnem programu še največ enajst let, vendar največ do 26. leta starosti."

56. člen

Za 77. členom se doda nov 77. a člen, ki se glasi:

"77. a člen
(izpitni roki)

Učenci opravljajo predmetne in popravne izpite v desetih delovnih dneh po zaključku pouka in v desetih delovnih dneh pred začetkom novega šolskega leta.

Šola učencem iz drugega odstavka 70. člena tega zakona določi najmanj štiri izpitne roke v naslednjem šolskem letu.

Kadar se pouk posameznega predmeta izvaja po fleksibilnem predmetniku in ne traja do konca pouka v šolskem letu, lahko učenec opravlja popravni izpit predhodno v roku, ki ga določi ravnatelj, vendar ne prej kot deset delovnih dni po zaključku pouka tega predmeta. V tem primeru se šteje, da je učenec izkoristil en izpitni rok."

57. člen

Besedilo 79. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Učencem, ki dosegajo nadpovprečne rezultate v znanju osnovna šola na predlog staršev-omogoči, da prej kot v devetih letih končajo osnovnošolsko izobraževanje in s tem izpolnijo osnovnošolsko obveznost.

O hitrejšem napredovanju učenca odloča učiteljski zbor.

Predlog za hitrejše napredovanje lahko poda tudi učitelj ali šolska svetovalna služba. V tem primeru je k predlogu pred odločanjem učiteljskega zbora potrebno pridobiti soglasje staršev."

58. člen

Besedilo 81. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Določbe 61. do 63. člena, 69. , 69. a in 70. člena ter 76., 77., 77. a, drugega odstavka 78., 79. in 80. člena tega zakona niso obvezne za zasebne osnovne šole."

59. člen

Prvo, drugi in tretji odstavek 83. člena se spremenijo tako, da se glasijo:

"Osnovna šola izda učencem 1. in 2. razreda spričevala z opisnimi ocenami in učencem od 3. ~~4.~~ do 9. razreda spričevala s številčnimi ocenami.

Učencem 6. in 8. razreda osnovna šola k spričevalu izda prilogo z dosežki pri nacionalnem preverjanju znanja.

Učencem, ki se izobražujejo po prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom, od 1. do 6. razreda osnovna šola izda spričevala z opisnimi ocenami, učencem od 7. do 9. razreda pa spričevala s številčnimi ocenami. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v program osnovne šole, se to v spričevalu navede ter se pri tem predmetu 1. in 2. razreda zapiše opisno oceno, od 3. do 9. razreda pa številčno oceno."

60. člen

Prvi in drugi odstavek 84. člena se spremenita tako, da se glasita:

"Osnovna šola izda učencem, ki zaključijo osnovnošolsko izobraževanje, zaključna spričevala. V zaključno spričevalo se vpišejo učenčeve ocene iz 9. razreda.

Učencem, ki so končali prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom, se v zaključno spričevalo vpišejo ocene iz 9. razreda. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v izobraževalni program osnovne šole, se to navede v zaključnem spričevalu."

61. člen

Za 84. členom se doda nov 84. člen, ki se glasi:

"84. a člen
(obvestilo o zaključnih ocenah)

Učencu, ki ima pravico opravljati predmetne in popravne izpite, šola ob zaključku pouka izda obvestilo o zaključnih ocenah ob koncu pouka v šolskem letu."

62. člen

V 87. členu se besedilo "ministrstvo, pristojno za šolstvo," nadomesti z besedo "šola".

63. člen

Besedilo 89. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Starši najkasneje do začetka šolskega leta o izobraževanju otroka na domu pisno obvestijo osnovno šolo, v katero je otrok vpisan.

Obvestilo iz prejšnjega odstavka vsebuje ime in priimek otroka, kraj, kjer bo izobraževanje potekalo, in ime in priimek oseb(e), ki bo(do) otroka poučevala(e).

Starši o izobraževanju na domu šolo obvestijo za vsako šolsko leto posebej.

Osnovna šola vodi dokumentacijo o izobraževanju učenca na domu."

64. člen

Besedilo 90. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Z izobraževanjem na domu mora učenec pridobiti vsaj enakovreden izobrazbeni standard, kot ga zagotavlja obvezni program javne šole.

Učenec opravlja preverjanje znanja, na podlagi katerega se ugotovi doseženi standard znanja. Doseženi standard znanja preverja osnovna šola, na katero je učenec vpisan.

V prvih treh razredih se preverja znanje iz slovenščine in matematike. Na narodno mešanih območjih se v šolah z italijanskim učnim jezikom preverja znanje iz italijanščine in matematike, v dvojezičnih šolah pa iz slovenščine ali madžarščine in matematike.

Od četrtega do šestega razreda se preverja znanje iz slovenščine, matematike in prvega tujega jezika. Na narodno mešanih območjih se v šolah z italijanskim učnim jezikom preverja znanje iz italijanščine,

matematike in prvega tujega jezika, v dvojezičnih šolah pa iz slovenščine ali madžarščine, matematike in prvega tujega jezika.

Od sedmega do devetega razreda se preverja znanje iz predmetov: slovenščine, matematike, prvega tujega jezika, zgodovine, državljanstva in etike, športa, vsaj enega naravoslovnega in enega družboslovnega predmeta ter vsaj enega predmeta s področja umetnosti. Na narodno mešanih območjih se v šolah z italijanskim učnim jezikom namesto iz slovenščine preverja znanje iz italijanščine, v dvojezičnih šolah pa iz slovenščine ali madžarščine.

Če učenec ne doseže standarda znanja za posamezni razred, ima pravico do ponovnega preverjanja znanja pred začetkom naslednjega šolskega leta.

Če učenec ponovnega preverjanja znanja ne opravi uspešno, mora v naslednjem šolskem letu nadaljevati osnovnošolsko izobraževanje v javni ali zasebni osnovni šoli. Če učenec devetega razreda ponovnega preverjanja ne opravi uspešno, lahko deveti razred ponavlja ali opravlja popravni izpit.

Za učence s posebnimi potrebami, ki se izobražujejo na domu po prilagojenih programih izobraževanja ali po posebnem programu vzgoje in izobraževanja, se preverjanje znanja izvaja v skladu s pravilnikom, ki ureja osnovnošolsko izobraževanje učencev s posebnimi potrebami na domu."

65. člen

Za 90. členom se doda nov 90. a člen, ki se glasi:

"90. a člen
(ocenjevanje znanja)

Znanje učencev, ki se izobražujejo na domu, oceni izpitna komisija.

Za učence, ki se izobražujejo na domu, poteka ocenjevanje znanja v prvem roku v času od tretjega maja do konca drugega ocenjevalnega obdobja, ter v drugem roku v desetih delovnih dneh pred začetkom novega šolskega leta."

66. člen

Naslov 91. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(nacionalno preverjanje znanja za učence, ki se izobražujejo na domu)".

Prvi odstavek se spremeni tako, da se glasi:

"Za učence, ki se izobražujejo na domu se za nacionalno preverjanje znanja uporablja določba 64. člena tega zakona."

67. člen

Naslov 92. člena se spremeni tako, da se glasi:

"(izdaja spričevala)".

Prvi odstavek se črta.

68. člen

Četrty odstavek 93. člena se spremeni tako, da se glasi:

"Glede drugih pogojev za izvajanje osnovnošolskega izobraževanja odraslih se smiselno uporabljajo določbe tega zakona. Nacionalno preverjanje znanja je za odrasle prostovoljno."

69. člen

Šesta alineja desetega odstavka 95. člena se spremeni tako, da se glasi:

"- zaključne ocene učenca pri posameznih predmetih v 6. in 8. razredu."

70. člen

V drugi alineji 101. člena se številka "31. a" nadomesti s številko "60. d".

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

71. člen

(predmetnik in učni načrt)

Predmetnike in učne načrte v skladu s tem zakonom določi pristojni strokovni svet najkasneje do 28. februarja 2013.

Zasebne šole uskladijo predmetnike in učne načrte v skladu s tem zakonom najkasneje do 28. februarja 2013.

72. člen

(postopno uvajanje programa v prvem obdobju)

Uvajanje programa v prvem obdobju se prične postopno izvajati za učence 1. razreda s 1. septembrom 2013.

V šolskem letu 2016/17 se prične izvajati program v prvem obdobju po tem zakonu za vse učence 1. razreda.

Postopno uvajanje programa v prvem obdobju se v šolskih letih 2013/14, 2014/15 in 2015/2016 uvede na osnovnih šolah, katerim izvajanje programa določi minister s sklepom. Načrt in pogoje uvajanja podrobneje določi minister najkasneje do 1. junija 2012.

Pri izvajanju programa v prvem obdobju se upoštevajo smernice za organizacijo vzgojno-izobraževalnega dela v prvem obdobju za osnovne šole, ki jih pripravi Zavod RS za šolstvo. Smernice

sprejme Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje najkasneje do 28. februarja 2013.

73. člen
(razveljavitev določbe)

Razveljavi se drugi odstavek 1. člena Zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 107/10).

74. člen
(predpisi, ki prenehajo veljati)

Z dnem 31. avgustom 2012 prenehata veljati:

Pravilnik o šolskem koledarju za osnovne šole (Uradni list RS, št. 63/08 in 45/10), razen 8. člena tega pravilnika,

Pravilnik o vzgojnih opominih v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 76/08).

75. člen
(veljavnost zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2012.

Ne glede na prejšnji odstavek se določbe 15., 16., 17., 18., 18. a, 20., 20. a člena, tretjega odstavka 21. člena, 22., 26., 28., 29., 35., 35. a, 38., 39. člena, drugega odstavka 52. člena, 57. člena, drugega odstavka 61. člena, drugega odstavka 63. člena, 64. , prvega odstavka 67. člena, 68., 69., prvega, drugega in tretjega odstavka 83. člena, prvega in drugega odstavka 84. člena, šesta alineja desetega odstavka 95. člena Zakona o osnovni šoli začnejo uporabljati 1. septembra 2013.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV:

K 1. členu

Z dopolnitvijo prvega odstavka 5. člena se zakonsko opredeljuje pravica staršev, da izbirajo osnovnošolsko izobraževanje le v tisti zasebni šoli, ki izvaja javno veljavni program.

Drugi odstavek predstavlja zakonsko podlago za vključevanje slovenskih otrok v šole, ki so v skladu s predpisi Republike Slovenije ustanovljene za izvajanje mednarodnega programa. Vpis se omejuje le na učence, ki po vrnitvi iz tujine nadaljujejo izobraževanje po tovrstnem izobraževalnem programu oziroma tiste, za katere se ob vpisu ve, da bodo osnovnošolsko izobraževanje po mednarodnem programu nadaljevali v tujini. Praviloma gre za otroke diplomatov, gospodarskih in drugih predstavnikov.

K 2. členu

6. člen Zakona o osnovni šoli določa, da je učni jezik v osnovni šoli slovenski. Dopolnitev zakona s 6. a členom daje zakonsko podlago, da lahko pouk, ki se izvaja po mednarodnem programu, poteka v tujem jeziku, postavlja pa tudi pogoj, da mora šola za učence, ki so vključeni v mednarodni program, obvezno izvajati pouk slovenskega jezika.

K 3. členu

S spremembo in dopolnitvijo 8. člena se zakonsko ureja pouk slovenskega jezika in kulture za vse otroke, ki prebivajo v Republiki Sloveniji in katerih materni jezik ni slovenski. Ob vključitvi teh otrok v osnovno šolo, šola zanje organizira pouk slovenskega jezika in kulture. Na ta način se jim omogoča uspešnejše vključevanje v vzgojno-izobraževalno delo osnovne šole.

Vsebina tega člena zajema tudi dosedanja določila 10. člena Zakona o osnovni šoli, ki omogoča otrokom, katerih materni jezik ni slovenščina, vključitev v pouk maternega jezika in kulture, ki se zanje organizira v sodelovanju z državami, iz katerih prihajajo.

K 4. členu

Vsebina drugega in tretjega odstavka tega člena je umeščena v 8. člen Zakona o osnovni šoli, ki ureja dopolnilno izobraževanje za otroke slovenskih izseljencev in zdomcev ter tudi za otroke, ki prebivajo v Republiki Sloveniji in katerih materni jezik ni slovenski jezik. Tako so na enem mestu urejene pravice osnovnošolskih otrok po dopolnilnem izobraževanju iz slovenskega jezika in kulture za otroke izseljencev in zdomcev in pravice osnovnošolskih otrok v Republiki Sloveniji, katerih materni jezik ni slovenski, do učenja slovenskega jezika in kulture ter do ohranjanja njihovega maternega jezika in kulture.

K 5. členu

Definicija učencev s posebnimi potrebami, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov osnovne šole z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe osnovne šole oziroma posebni program vzgoje in izobraževanja, je opredeljena v zakonu, ki ureja usmerjanje otrok s posebnimi potrebami. Zato je v 11. členu tega zakona črtana definicija teh učencev s posebnimi potrebami. Iz tega člena so kot učenci s posebnimi potrebami izvzeti posebej nadarjeni učenci, ki so opredeljeni v 12. členu Zakona v osnovni šoli.

K 6. členu

Posebej nadarjeni učenci v skladu s tem zakonom ne sodijo med učence s posebnimi potrebami. To so učenci, ki poleg običajnih učnih programov potrebujejo tudi njim prilagojen pouk in dejavnosti, da bi lahko razvijali svoje sposobnosti. Za nadarjene učence šola izvaja vsebinske in organizacijske prilagoditve, ki sledijo značilnostim oziroma področjem nadarjenosti pri posameznem učencu.

K 7. členu

Zakon o osnovni šoli deli program osnovne šole na obvezni del in razširjeni del. S spremembami in dopolnitvami 14. člena Zakona o osnovni šoli se program osnovne šole v obdobju od 1. do 3. razreda

dopolni z izbirnim programom. Zaradi tega je potrebna delitev programa osnovnošolskega izobraževanja na dva dela, in sicer na program za učence od 1. do 3. razreda in program za učence od 4. do 9. razreda.

K 8. členu

Predlagana sprememba določa, da se za vse učence od 1. do 3. razreda izvaja obvezni in izbirni program v trajanju 6 ur oziroma 360 minut dnevno. To pomeni, da so ti učenci v šoli obvezno prisotni 6 ur. V tem času poteka pouk obveznih predmetov, dnevi dejavnosti, ure oddelčne skupnosti in druge vzgojno-izobraževalne dejavnosti, namenjene razvijanju različnih strategij učenja, ustvarjalnemu preživljanju prostega časa, sprostitev dejavnostim, organiziranemu prehranjevanju ter drugim vsebinam, določenim z letnim delovnim načrtom šole. V času obvezne prisotnosti poteka tudi izbirni program, ki obsega dopolnilni in dodatni pouk, individualno in skupinsko pomoč, pouk prvega tujega jezika v 1. razredu in pevski zbor. V izbirni program se učenci vključujejo prostovoljno.

Predmetniki prilagojenih izobraževalnih programov določajo tudi pouk specialno-pedagoških dejavnosti, ki so obvezne za vse učence.

K 9. členu

Zaradi različne strukture programa osnovnošolskega izobraževanja za učence od 1. do 3. razreda in učence od 4. do 9. razreda je potrebno dodati novi 15. a člen, ki posebej opredeljuje sestavine obveznega programa za učence od 4. do 9. razreda. Za učence od 1. do 3. razreda so sestavine programa osnovnošolskega izobraževanja določene v 15. členu.

K 10. členu

S predlagano spremembo 16. člena Zakona o osnovni šoli so drugače poimenovani t. i. vzgojni predmeti. S spremembo se presega delitev na vzgojne in izobraževalne predmete. Vsak predmet ima izobraževalno in vzgojno funkcijo, zato je smiselno enotno poimenovanje predmetov, kar je tudi značilno za več tujih šolskih sistemov.

Namesto dveh obveznih tujih jezikov se bo s predmetnikom uvedlo obvezno poučevanje prvega tujega jezika v drugem razredu in neobvezno poučevanje tega jezika že v prvem razredu osnovne šole. V osnovni šoli, ki je obvezna, so učenci, ki imajo različne jezikovne sposobnosti, zato pouk drugega tujega jezika ni obvezen za vse učence. Pri učenju tujih jezikov je pomembno zgodnje uvajanje, zato se s poukom drugega tujega jezika začne že v četrtem razredu kot neobvezni izbirni predmet in ne šele v sedmem razredu. V tem razredu je pouk drugega tujega jezika možno izbrati iz nabora obveznih izbirnih predmetov in tudi nadaljevati kot neobvezni izbirni predmet iz drugega obdobja.

Vsi obvezni predmeti so v tem členu poimenovani, zato je črtan drugi odstavek.

Na novo je dodana določba, da šola za učence s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v prilagojene izobraževalne programe z enakovrednim standardom, poleg obveznih predmetov izvaja še specialno-pedagoške dejavnosti, ki jih določa predmetnik.

K 11. členu

S spremembo tega člena se na ravni zakona določa izbirne predmete po vsebinskih sklopih. Po sedanji ureditvi je 96 izbirnih predmetov, posamezni izbirni predmeti sodijo v iste vsebinske sklope, z novo opredelitvijo pa je presežena velika razdrobljenost.

Do sedaj učenci lahko izbirajo dve uri pouka izbirnih predmetov, ob soglasju staršev pa tri ure. Po novem bodo imeli učenci možnost izbrati tri ure pouka izbirnega predmeta na teden, ob soglasju staršev pa lahko tudi štiri ure. Sprememba za učence predstavlja večjo možnost izbirnosti.

K 12. in 13. členu

Z 18., 18. a in 18. b členom se zakonsko določajo obvezni in izbirni predmeti v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom in vzgojno-izobraževalna področja in izbirne vsebine v posebnem programu. Do sedaj so bili ti predmeti določeni s predmetnikom.

K 14. členu

Nov 19. a člen opredeljuje dneve dejavnosti kot del obveznega programa osnovne šole. V okviru dnevov dejavnosti se vsebine predmetov medsebojno povezujejo.

K 15. členu

Sprememba tega člena opredeljuje sestavine razširjenega programa v posameznih razredih. Ker zakon za učence od 1. do 3. razreda uvaja nov koncept vzgojno-izobraževalnega dela v času obvezne 6 urne prisotnosti učencev, je bilo potrebno drugače določiti sestavine razširjenega programa v posameznih obdobjih oziroma razredih. Tako je v spremenjenem členu na novo opredeljen razširjeni program za učence od 1. do 3. razreda in za učence od 4. do 9. razreda. Vključevanje v razširjeni program osnovne šole je prostovoljno.

K 16. členu

Nov člen tega zakona poleg obveznih in izbirnih predmetov uvaja tudi neobvezne izbirne predmete. Z uvedbo neobveznih izbirnih predmetov se za učence širi možnost dodatnega spoznavanja vsebin, ki jih še posebej zanimajo. Pri teh predmetih imajo učenci možnost dodatnega poglobljanja in nadgrajevanja vsebin obveznih predmetov.

Učenci 1. razreda si lahko kot neobvezni izbirni predmet, ki se izvaja v izbirnem delu programa, izberejo prvi tuji jezik. V 4., 5. in 6. razredu učenci lahko izbirajo med drugim tujim jezikom, dramo, računalništvom, športom in umetnostjo kot neobveznim izbirnim predmetom. Učenci 7., 8., in 9. razreda lahko kot neobvezni izbirni predmet izberejo tuji jezik. Učenec se za neobvezne izbirne predmete odloči prostovoljno. Učenec lahko izbere največ dve uri pouka neobveznih izbirnih predmetov tedensko, ki lahko presegata okvir zakonsko določene tedenske učne obveznosti za učence.

Učenci v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom lahko izbirajo med naslednjimi neobveznimi izbirnimi predmeti: drama, računalništvo, šport in umetnost. Pouk tujega jezika kot neobveznega izbirnega predmeta se za te učence ne izvaja.

K 17. členu

Sprememba 21. člena Zakona o osnovni šoli upošteva spremenjen vsebinski in organizacijski pristop obveznega programa osnovne šole, v katerega so prenesene nekatere vsebine dosedanjega programa podaljšanega bivanja. V tem členu je še posebej določeno, da v času podaljšanega bivanja učenci od 1. do 3. razreda opravljajo domače naloge in sodelujejo pri drugih dejavnostih. Za učence 4. in 5. razreda ostaja program podaljšanega bivanja vsebinsko nespremenjen, učenci se v času podaljšanega bivanja učijo, opravljajo domače naloge in druge obveznosti in sodelujejo pri kulturnih, športnih, umetniških in drugih dejavnostih.

K 18. členu

Z dopolnitvijo 22. člena se jutranje varstvo zagotavlja tudi za učence drugega in tretjega razreda ter prve stopnje posebnega programa. Do sedaj je bilo jutranje varstvo organizirano samo za učence prvega razreda. S širitvijo jutranjega varstva na drugi in tretji razred se sledi potrebam in željam staršev učencev teh razredov.

Na novo se uvaja popoldansko varstvo za učence od 1. do 5. razreda, ki ga šola organizira po podaljšanem bivanju.

K 19. členu

Nov 24. a člen opredeljuje druge oblike individualne in skupinske pomoči, ki so namenjene učencem z učnimi težavami in posebej nadarjenim učencem. Ker po predlogu tega zakona posebej nadarjeni učenci ne sodijo več med učence s posebnimi potrebami, se pa bodo še vedno vključevali v druge oblike individualne in skupinske pomoči, je bilo to potrebno posebej urediti v novem členu.

K 20. členu

Pevski zbor ima med interesnimi dejavnostmi zaradi tradicije poseben pomen. Za učence od 1. do 3. razreda je z dopolnitvijo tega člena omogočeno izvajanje pevskega zbora v okviru izbirnega programa, znotraj predpisane obvezne dnevne prisotnosti. Za učence od 4. do 9. razreda se pevski zbor izvaja po pouku v okviru razširjenega programa.

K 21. členu

Sprememba 26. člena pomeni uskladitev z vsebinami obveznega in razširjenega programa. Na novo se kot sestavina razširjenega programa dodajajo jutranje in popoldansko varstvo ter neobvezni izbirni predmeti, kot sestavina razširjenega programa pa je izvzeta šola v naravi, ki se bo po novem izvajala kot organizacijska oblika obveznega programa.

K 22. členu

Z vključitvijo otroka v osnovno šolo šola prevzame odgovornost za njegovo varnost v času, ko se nahaja v šolskem prostoru oziroma ko šola izvaja dejavnosti, ki jih ima opredeljene v letnem delovnem načrtu. Nov 27. a člen zakonsko opredeljuje aktivnosti in ukrepe šole za zagotavljanje varnosti učencev.

Šola zagotavlja varnost učencev tako, da izvaja različne aktivnosti in ukrepe za varnost učencev, oblikuje oddelke in skupine v skladu z veljavnimi normativi, zagotovi ustrezno število spremljevalcev in zagotovi, da so objekti, učila, oprema in naprave v skladu z veljavnimi normativi in standardi.

V skladu s 60. e členom Zakona o osnovni šoli ima vsaka šola posebej s svojimi pravili šolskega reda podrobneje opredeljene načine zagotavljanja varnosti učencev. S hišnim redom pa mora šola določiti območje šole in površine, ki sodijo v šolski prostor, uporabo šolskega prostora in organizacijo nadzora, ukrepe za zagotavljanje varnosti, vzdrževanje reda in druge s tem povezane sestavine.

K 23. členu

Sprememba 28. člena pomeni uskladitev s spremenjenim 16. členom, v katerem so drugače poimenovani t. i. vzgojni predmeti. Tako kot v javnih šolah se bo tudi v zasebnih šolah namesto dveh obveznih tujih jezikov s predmetnikom uvedlo obvezno poučevanje prvega tujega jezika.

K 24. členu

S tem členom se opredeljujejo sestavine predmetnika in učnega načrta. Glede na poimenovanje posameznih izbirnih predmetov v 17. členu Zakona o osnovni šoli, ni potrebe za umestitev izbirnih predmetov v predmetniki, saj bo to po novem urejeno na zakonski ravni. V predmetniku se na novo opredeljujejo dnevi dejavnosti, ki povezujejo vsebine posameznih predmetov. Glede na poimenovanje obveznih predmetov ni potrebno opredeljevanje predmetnih področij, kot je to v zakonu urejeno sedaj.

Kot sestavina predmetnika se na novo dodaja število ur za izvajanje drugih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti od 1. do 3. razreda. V ta okvir sodijo vzgojno-izobraževalne dejavnosti, namenjene razvijanju različnih strategij učenja, ustvarjalnemu preživljanju prostega časa, sprostitvenim dejavnostim, organiziranemu prehranjevanju ter drugim vsebinam, določenim z letnim delovnim načrtom šole.

V skladu z novo dikcijo 29. člena se s predmetnikom določijo poleg letnega in tedenskega števila ur pouka posameznih obveznih in izbirnih predmetov, števila ur oddelčne skupnosti in minimalnega števila ur, potrebnih za uresničevanje učnega načrta, tudi dnevi dejavnosti in število ur za izvajanje drugih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti v prvem obdobju.

K 25. členu

Osnovna šola ni več dolžna staršem oziroma učencem posredovati pisne publikacije, saj bodo predstavljene vsebine po novem dostopne na šolski spletni strani. Šola pa je dolžna imeti v svojih prostorih pisni izvod predstavitve delovanja šole, ki mora biti staršem dostopen.

K 26. členu

V prilagojenih izobraževalnih programih se osnovnošolsko izobraževanje deli na tri obdobja, tako kot to velja za osnovnošolsko izobraževanje. Zato je v 33. členu črtana dikcija, da se s prilagojenimi izobraževalnimi programi obdobja lahko določijo drugače. Izobraževanje po posebnem programu je organizirano drugače, zato je dodana določba, da se to izobraževanje deli na stopnje, posamezna stopnja pa traja tri leta.

K 27. členu

Spremenjen oziroma dopolnjen 34. člen Zakona o osnovni šoli na zakonski ravni povzema vsebino dosedanjega Pravilnika o šolskem koledarju za osnovne šole, in sicer trajanje pouka, ocenjevalna obdobja, šolske počitnice. S tem sledimo usmeritvi zmanjševanja števila podzakonskih aktov, obenem pa gre za celovito urejanje te vsebine na enem mestu.

K 28. členu

Sprememba tega člena upošteva konceptualne usmeritve, da se prvi tuji jezik kot obvezni predmet uvede že v drugi razred osnovne šole. Zato je potrebno povečati največjo tedensko obveznost učencev v prvem obdobju za dve uri tedensko. Sedaj je bila največja tedenska obveznost učencev v prvem obdobju 22 ur. Z uvedbo prvega tujega jezika v drugi in tretji razred v obsegu dveh ur tedensko, se dosedanja tedenska obveznost učencev preseže, zato je potrebna sprememba 35. člena Zakona o osnovni šoli. Za učence na narodno mešanih območjih ter učence v prilagojenih izobraževalnih programih, za katere je bilo že do sedaj določena za dve uri večja tedenska obveznost, se zaradi istih razlogov poveča tedensko obveznost učencev, na največ 26 ur pouka na teden.

V drugem in tretjem obdobju se tedenska obveznost učencev ne povečuje.

K 29. členu

Nov 35. a člen podrobneje opredeljuje sestavine urnika, s katerim šola načrtuje časovno izvedbo programa. Šola z urnikom določi tedenski raspored ur pouka in drugega vzgojno-izobraževalnega dela ter razporeditev in trajanje odmorov. Učne ure trajajo praviloma 45 minut, vmes pa imajo učenci odmore. Če šola izvaja fleksibilni predmetnik, odmore razporedi samostojno, v predpisanem obsegu. Specifično je urejeno trajanje ur v podaljšanem bivanju (50 minut), jutranjem in popoldanskem varstvu ter ure vzgojno-izobraževalnega dela po posebnem programu (60 minut).

Nova je določba, da se vzgojno-izobraževalno delo ne sme začeti pred 8. uro, izjema je jutranje varstvo. Namen te norme je poenotenje dnevnega začetka vzgojno-izobraževalnega dela in prilagoditev otrokovemu bioritmu.

K 30. členu

Osnovne sestavine šolskega koledarja so po novem določene na zakonski ravni, podrobnejša navodila o izvedbi šolskega koledarja pa bo za vsako šolsko leto posebej izdal minister za šolstvo. Zakon predvideva, da šola v soglasju z ministrstvom časovno drugače izvede vzgojno-izobraževalno delo, kadar je to potrebno zaradi izrednih okoliščin ali drugi utemeljenih razlogov.

K 31. členu

S spremenjeno organizacijo vzgojno-izobraževalnega dela vstopajo v izvajanje programa v prvem obdobju poleg učitelja še drugi strokovni delavci. V tem členu so podrobneje opredeljeni strokovni delavci, ki lahko izvajajo program jutranjega in popoldanskega varstva, podaljšano bivanje. Povečano je tudi število ur pouka v 1. razredu, pri katerih se v pouk vključuje drugi učitelj. Zaradi zgodnejšega uvajanja tujega jezika v prvo in drugo vzgojno-izobraževalno obdobje pouk tujega jezika izvaja učitelj razrednega pouka, lahko pa tudi učitelj predmetnega pouka.

K 32. členu

Po obstoječi ureditvi je šola v naravi opredeljena kot sestavina razširjenega programa. Nov 39. a člen pa jo opredeljuje kot organizacijsko obliko vzgojno-izobraževalnega dela, z vsebinskega vidika pa se v šoli v naravi izvaja del obveznega programa, nadgrajuje pa se z drugimi dejavnostmi. Predlog zakona vsebuje definicijo šole v naravi kot organizirano obliko vzgojno-izobraževalnega dela, ki poteka strnjeno dva ali več dni izven prostora šole. Šola učencu obvezno ponudi vsaj dve šoli v naravi, do sedaj je šola ponudila le eno šolo v naravi. Za učence, ki se šole v naravi ne udeležijo, osnovna šola v tem času organizira primerljive dejavnosti.

K 33. členu

Spremenjeni člen odločitev o izvajanju oblik diferenciacije prenaša v pristojnost učiteljskega zbora kot strokovnega organa šole. Do sedaj je o obliki diferenciacije odločal svet šole kot upravni organ. Z novo rešitvijo se poudarja strokovnost odločitve in povečuje avtonomija stroke.

Kot možna oblika diferenciacije v 8. in 9. razredu je črtana možnost hkratnega poučevanja dveh učiteljev in možnost, da šola izvaja kombinirane oblike diferenciacije.

K 34. členu

Črtanje tega člena je potrebno zaradi ukinitve drugega tujega jezika kot obveznega predmeta iz predmetnika osnovne šole. Namesto dveh tujih jezikov kot obveznih predmetov predmetnik po novem določa en tuji jezik.

K 35. členu

S spremembo tega člena šola namesto obvestila kot akta obveščanja izda upravni akt – odločbo o odložitvi začetka šolanja. Z odločbo o odložitvi začetka šolanja se namreč odloča o pravici učenca. S tem se popravlja nedoslednost zapisa v 44. členu obstoječega zakona.

K 36. členu

S spremembo tega člena je omogočena odložitev šolanja otroku s posebnimi potrebami za eno leto na podlagi odločbe o usmeritvi. Komisija za usmerjanje predlog za odložitev šolanja poda v okviru postopka za usmerjanje, končna odločitev pa se poda v odločbi, ki jo izda Zavod Republike Slovenije za šolstvo. Ker v tem primeru ni potrebno, da komisija poda predlog šol, je bilo potrebno določbo 45. člena v tem smislu ustrezno korigirati.

37. členu

Člen podrobneje določa pogoje za vpis otrok s posebnimi potrebami. Precizneje je opredeljen status prebivališča (stalno oziroma začasno prebivališče), ostale spremembe pa so redakcijske narave.

K 38. členu

Z dopolnitvijo 52. člena Zakona o osnovni šoli je učencem 1., 2. in 3. razreda, ki obiskujejo glasbeno šolo z javno veljavnim programom omogočeno, da so oproščeni sodelovanja pri posameznih urah drugih vzgojno-izobraževalnih dejavnosti v okviru obveznega programa. S tem so učenci prvega obdobja glede izbirnosti v primerljivem položaju z učenci tretjega obdobja.

K 39. členu

Sprememba 54. člena je redakcijske narave in pomeni uskladitev z dikcijo 31. a člena Zakona o osnovni šoli, ki opredeljuje sestavine hišnega reda in z dikcijo 60. e člena, ki določa sestavine pravil šolskega reda.

K 40. členu

Sprememba tega člena pomeni preciznejšo dikcijo glede uveljavljanja podaljšanega statusa učenca in daje posebno vlogo ravnatelju, ki je dolžan učenca in njegove starše posebej seznaniti s to pravico. Dodana je določba za tiste, ki se niso odločili za ponavljanje 9. razreda in opravljajo popravne izpite v naslednjem šolskem letu. V tem primeru obdržijo status učenca za to šolsko leto.

K 41. členu

Z dopolnitvijo 56. člena so upoštevane pripombe lokalnih skupnosti za natančnejšo opredelitev uveljavljanja pravic do brezplačnega prevoza, in sicer v primeru, ko učenec, ki obiskuje osnovno šolo izven šolskega okoliša, v katerem prebiva. Zakon posebej določa, da ima tak učenec pravico do povračila stroškov prevoza le v primeru, če bi mu ta pravica pripadala tudi v šolskem okolišu, v katerem prebiva. Višina povračila stroškov je enaka, kot bi mu pripadala, če bi obiskoval osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem prebiva. Obseg pravic iz naslova šolskih prevozov ostaja nespremenjen.

K 42. členu

Z Zakonom o šolski prehrani je določeno, da šola za vse učence obvezno organizira malico, kot dodatno ponudbo pa lahko tudi zajtrk, kosilo in popoldansko malico. Zaradi podaljšanja obveznega programa do 14. ure je z Zakonom o osnovni šoli na novo določeno, da šola za učence prvega obdobja poleg malice organizira tudi kosilo.

K 43. členu

Z dopolnitvijo 60. f člena so dodane določbe, ki se nanašajo na postopek izrekanja vzgojnih opominov. Do sedaj je to vsebino urejal Pravilnik o vzgojnih opominih v osnovni šoli, ki bo z novelo tega zakona prenehal veljati. S tem sledimo usmeritvi zmanjševanja števila podzakonskih aktov, obenem pa na zakonski ravni urejamo postopek uveljavljanja pravic učencev.

K 44. členu

Ocenjevanje znanja učencev v 1. in 2. razredu, kjer poteka predvsem začetno branje in opismenjevanje, ostaja nespremenjeno. Osnovna šola v teh dveh razredih še vedno izvaja opisno ocenjevanje. Z opisno oceno se opiše učenčev napredek pri doseganju ciljev in standardov znanja, opredeljenih v učnih načrtih.

Sprememba 61. člena pomeni, da v tretjem razredu namesto opisnega ocenjevanje poteka številčno ocenjevanje. Učenčevo znanje se po novem številčno ocenjuje od 3. do 9. razreda pri vseh predmetih. Na ta način se ohranja ravnotežje v pomembnosti posameznih predmetov in upošteva individualne razlike med učenci. S številčno oceno se oceni, v kolikšni meri učenec dosega standarde znanja, opredeljene v učnih načrtih, in pri tem upošteva ocene, ki jih je učenec pri predmetih prejel med šolskim letom.

K 45. členu

V 63. člen so prenesene vsebine iz Pravilnika o šolskem koledarju, ki se nanašajo na obveščanje staršev o uspehu učenca. Ta določba ureja obveščanje o ocenah med šolskim letom in ob zaključku šolskega leta, o zaključni oceni pri neobveznem izbirnem predmetu ter o sodelovanju učenca pri interesnih in drugih dejavnostih šole. Starše šola obvesti tudi o dosežkih učenca pri nacionalnem preverjanju znanja.

V tem členu so določeni tudi roki, povezani z obveščanjem staršev. Določba velja tudi za učence, ki izobražujejo na domu.

K 46. členu

Pri spremembi 64. člena Zakona o osnovni šoli se sledi usmeritvam novega koncepta nacionalnega preverjanja znanja. Nacionalno preverjanje znanja predstavlja enega od elementov sistema ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti in samoevalvacije šol. Med preverjanji znanj ima posebno mesto preverjanje ob koncu 8. razreda, ki omogoča šolam, da na osnovi rezultatov preverjanja naredijo načrt pomoči učencem do boljših rezultatov v 9. razredu. Dosežke nacionalnega preverjanja znanja se uporablja tudi pri razvrščanju učencev v skupine glede na izkazano znanje. Tako se poleg 6. in 9. razreda z dopolnitvijo 64. člena nacionalno preverjanje znanja uvaja tudi v 3., 7. in 8. razredu. Ob koncu 3., 7. in 9. razreda je nacionalno preverjanje znanja za učence prostovoljno, ob koncu 6. in 8. razreda pa obvezno. Ob koncu 3. razreda poteka nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih in matematike. Ob koncu 6. razreda se predmeti, iz katerih učenci opravljajo nacionalno preverjanje znanja, ne spreminjajo. Po novem bodo nacionalno preverjanje znanja opravljali tudi učenci 7. razreda, in sicer iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in prvega tujega jezika. Prav tako se na novo uvaja nacionalno preverjanje znanje za učence 8. razreda, ti učenci obvezno opravljajo nacionalno preverjanje znanja iz slovenščine ali italijanščine oziroma madžarščine na narodno mešanih območjih, matematike in predmeta, ki ga določi minister. Učenci 9. razreda opravljajo nacionalno preverjanje znanja iz istih predmetov kot učenci 8. razreda, vendar prostovoljno.

Na novo je dodana določba, da učenci priseljenci iz drugih držav, katerih materni jezik ni slovenski in se prvič vključijo v osnovno šolo v Republiki Sloveniji v šestem oziroma osmem razredu, opravljajo v tem šolskem letu nacionalno preverjanje znanja prostovoljno.

K 47. členu

Spremenjena norma 67. člena pomeni uskladitev s 64. členom Zakona o osnovni šoli, ki ureja nacionalno preverjanje znanja. Za učence v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom ostaja nacionalno preverjanje znanja prostovoljno, vendar z možnostjo opravljanja nacionalnega preverjanja znanja ob koncu 3., 6., 7., 8. in 9. razreda.

K 48. členu

Sprememba naslova podpoglavja pomeni uskladitev z vsebino 68. in 68. a člena.

K 49. členu

Vsebina črtanih odstavkov je prenesena v 68. a člen, ki sledi spremenjenemu 64. členu.

K 50. členu

V 68. a členu se posebej ureja ugovor na ugotavljanje dosežka učenca pri nacionalnem preverjanju znanja, ker se vsebina navezuje na spremenjeno določbo 64. člena Zakona o osnovni šoli. Starši imajo možnost ugovora na dosežek učenca pri nacionalnem preverjanju znanja v 6. in 8. razredu, kjer je nacionalno preverjanje znanja obvezno. V kolikor komisija, ki jo imenuje ravnatelj ugotovi, da je ugovor utemeljen, se postopek ugotavljanja dosežka ponovi.

K 51. členu

Zaradi uvedbe številčnega ocenjevanja v 3. razredu je bilo potrebno črtati določbo, ki ureja pogoje za ponavljanje 3. razreda. Po novem tudi učenec 3. razreda lahko razred ponavlja, kadar je ob koncu šolskega leta negativno ocenjen iz enega ali več predmetov, čeprav mu je šola omogočila vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči.

V tem členu se termin »pričakovani rezultati« nadomesti z zakonsko veljavnim terminom »standardi znanja«.

K 52. členu

Na novo se ureja napredovanje učencev priseljencev iz drugih držav. Z vidika lažje vključitve in nadaljnega sodelovanja teh učencev pri pouku v slovenskih osnovnih šolah je s tem zagotovljena možnost, da so ob koncu pouka v šolskem letu, v katerem so prvič vključeni v osnovno šolo v Republiki Sloveniji, neocenjeni iz posameznih predmetov in napredujejo v naslednji razred, če tako odloči učiteljski zbor.

K 53. členu

Dopolnjen 70. člen Zakona o osnovni šoli na zakonski ravni precizneje ureja način opravljanja popravnih izpitov. Posebej se ureja opravljanje popravnih izpitov za učence 7. in 8. razreda, ki v primeru neuspešno opravljenih izpitov razred ponavljajo. Za učence 9. razreda pa velja, da imajo v primeru neuspešno opravljenih popravnih izpitov možnost te izpite opravljati v naslednjem šolskem letu še v najmanj štirih rokih, lahko pa se tudi odločijo, da 9. razred ponavljajo.

K 54. členu

Sprememba naslova člena pomeni uskladitev z vsebino določbe. Ker 71. člen ureja napredovanje učencev v posebnem programu vzgoje in izobraževanja, je bilo potrebno to določbo tudi ustrezno podnasloviti.

K 55. členu

Spremenjena in dopolnjena določba 75. člena Zakona o osnovni šoli pomeni uskladitev z Zakonom o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, in sicer glede izvajanja posebnega programa. Posebni program vzgoje in izobraževanja se deli na šolsko raven izobraževanja in raven usposabljanje za življenje in delo. V skladu z veljavno zakonodajo je izobraževanje oseb z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju potekalo le v okviru šolske ravni. Možnost za nadaljnji razvoj določenih sposobnosti posameznih udeležencev programa in potreba po kontinuiranem izobraževanju in usposabljanju oseb z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju narekujejo podaljšanje statusa učenca teh oseb do 26. leta.

K 56. členu

Na novo je dodana določba glede izpitnih rokov, ki jih je do sedaj urejal Pravilnik o šolskem koledarju za osnovne šole. S tem so na zakonski ravni urejene vsebine, ki se nanašajo na opravljanje izpitov in s tem povezane izpitne roke.

K 57. členu

V praksi se je pokazala potreba po dopolnitvi 79. člena Zakona o osnovni šoli, ki po novem vsebuje izvedbena določila v zvezi z odločanjem o hitrejšem napredovanju učencev. V ta namen je dodana določba, da lahko predlog za hitrejše napredovanje poda tudi učitelj ali šolska svetovalna služba. V tem primeru je k predlogu pred odločanjem učiteljskega zbora potrebno pridobiti soglasje staršev.

K 58. členu

Dopolnitev 81. člena Zakona o osnovni šoli je uskladitvene narave. V naštevanju so citirane na novo dodane določbe zakona.

K 59. členu

Sprememba 83. člena Zakona o osnovni šoli je potrebna zaradi spremembe ocenjevanja v 3. razredu ter spremembe v sistemu nacionalnega preverjanja znanja. Te spremembe narekujejo ustrezne prilagoditve v šolski dokumentaciji. Na novo se uvaja priloga k spričevalu 6. in 8. razreda, v kateri so vpisani dosežki učenca pri nacionalnem preverjanju znanja.

K 60. členu

Sprememba 84. člena Zakona o osnovni šoli je potrebna zaradi spremembe nacionalnega preverjanja znanja v 9. razredu, ki je po novem prostovoljno. Iz navedenega razloga je potrebno korigirati določbo

o zaključnem spričevalu, ki po novem ne vsebuje več dosežka učenca pri nacionalnem preverjanju znanja, zapisanega v prilogi k spričevalu.

K 61. členu

Nov 84. a člen ureja obveščanje o zaključnih ocenah za tiste učence, ki opravljajo predmetne in popravne izpite. Ti učenci ob koncu pouka prejmejo obvestilo o zaključnih ocenah. Po opravljanju izpita šola učencu izda spričevalo z ocenami iz vseh predmetov in navedbo ali učenec napreduje v naslednji razred.

K 62. členu

Sprememba 87. člena prenaša pristojnost izdaje potrdila o obiskovanju osnovne šole na šolo, v katero je bil posameznik vpisan. Takšna rešitev je racionalnejša, saj osnovna šola lažje in hitreje pride do podatkov, na podlagi katerih lahko izda potrdilo o obiskovanju osnovne šole. Gre za listine in priče, ki se nahajajo v lokalnem okolju. Izkušnje so pokazale, da ministrstvo v takih primerih ne more učinkovito pridobiti oziroma preveriti ključne elemente za izdajo potrdila, ki bi izkazovali dejstvo, da je nekdo obiskoval osnovno šolo. V nobenem primeru pa tako potrdilo ne more izkazati pridobljenih ocen posameznika, ki je izgubil spričevalo.

K 63. členu

Spremenjen je rok za uveljavljanje pravice do izobraževanja na domu. Po obstoječi ureditvi morajo starši o nameravanem izobraževanju otroka na domu šolo obvestiti najmanj tri mesece pred začetkom šolskega leta. Primeri iz prakse kažejo, da ta rok ni ustrezen, saj do začetka novega šolskega leta pride do različnih novih okoliščin, zaradi katerih se starši odločijo za to obliko izobraževanja. Iz navedenega razloga je smiselno predpisati življenjsko realne pogoje. Zato po novem starši lahko to pravico uveljavljajo najkasneje do začetka šolskega leta.

Na novo je dodana določba, ki starše zavezuje, da o izobraževanju na domu šolo obvestijo za vsako šolsko leto posebej. S tem se omogoči sledljivost osnovnošolskega izobraževanja na domu.

K 64. členu

Spremenjena dikcija 90. člena sledi novi opredelitvi predmetov v 16. členu zakona o osnovni šoli, zato se opušta sklicevanje na druge člene.

Ostali popravki so posledica uskladitve s predhodnimi členi, ki urejajo postopek preverjanja in ocenjevanja znanja ter napredovanja učencev.

K 65. členu

Nov 90. a člen ureja časovni potek ocenjevanja znanja učencev, ki se izobražujejo na domu. Njihovo znanje ocenjuje izpitna komisija.

Za učence, ki se izobražujejo na domu, poteka ocenjevanje znanja v prvem roku v času od tretjega maja do konca drugega ocenjevalnega obdobja, ter v drugem roku v desetih delovnih dneh pred začetkom novega šolskega leta. Zakon specifično ureja prvi izpitni rok že v mesecu maju in s tem

učencem omogoča enakomernejšo razporeditev izpitnih rokov. Drugi izpitni rok je enak kot za ostale učence.

K 66. členu

Sprememba 91. člena je redakcijske narave in pomeni uskladitev z vsebino spremenjenega 64. člena Zakona o osnovni šoli.

K 67. členu

Sprememba podnaslova in besedila prvega odstavka 92. člena Zakona o osnovni šoli je redakcijske narave. Za učence, ki se izobražujejo na domu, veljajo enake določbe kot za ostale učence in ni potrebno opredeljevati spričevala o izobraževanju na domu kot posebne javne listine.

K 68. členu

Z dopolnitvijo 93. člena Zakona o osnovni šoli se določa, da je nacionalno preverjanje znanja za odrasle prostovoljno, saj so dosežki zgolj dodatna informacija o znanju učencev.

K 69. členu

Sprememba 95. člena Zakona o osnovni šoli v delu, ki ureja evidenco učencev, ki opravljajo nacionalno preverjanje znanja, pomeni zgolj redakcijsko uskladitev s 64. členom Zakona o osnovni šoli.

K 70. členu

Sprememba 101. člena Zakona o osnovni šoli je redakcijske narave. S tem je odpravljeno sklicevanje na napačno določbo zakona o osnovni šoli. Vzgojni načrt je namreč opredeljen v 60. d členu zakona o osnovni šoli in ne v 31.a členu.

K 71. členu

Ta člen določa rok za uskladitev predmetnikov in učnih načrtov. Strokovni Svet RS za splošno izobraževanje bo te vsebine določil najkasneje do 28. februarja 2013.

Spremenjeni predmetniki in učni načrti se nanašajo tudi na zasebne šole, zato so zavezane k uskladitvi v predpisanem roku.

K 72. členu

Ta člen določa časovno dinamiko postopnega uvajanja obveznega in izbirnega programa osnovne šole v prvem izobraževalnem obdobju. V ta namen bo minister določil načrt in pogoje uvajanja obveznega in izbirnega programa. Pred uvedbo obveznega in izbirnega programa bo Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje sprejel smernice za organizacijo vzgojno-izobraževalnega dela v prvem obdobju za osnovne šole, ki jih bo pripravil Zavod RS za šolstvo.

K 73. členu

Drugi odstavek 1. člena Zakona o spremembi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 107/10) določa, da se v šolskem letu 2013/2014 prične izvajati drugi tuji jezik kot obvezen predmet za vse učence, ki so vpisani v 7. razred, v skladu s predmetnikom. Glede na to, da se s tem zakonom določa spremenjen sistem uvedbe tujega jezika, in sicer se prvi tuji jezik uvaja kot obvezni predmet v 2. razred in kot neobvezni izbirni predmet v 1. razred ter drugi tuji jezik v 4., 5. in 6. razred kot neobvezni predmet, bo s tem uvajanje drugega tujega jezika od 7. razreda dalje postalo brezpredmetno.

K 74. členu

Ta člen določa prenehanje veljavnosti Pravilnika o šolskem koledarju za osnovne šole, razen 8. člena tega pravilnika, ki ureja izrabo letnega dopusta strokovnih delavcev. Zakon o organizaciji financiranja vzgoje in izobraževanja v 125. členu določa, da strokovni delavec v javni šoli lahko porabi letni dopust v času, ki ga določi minister s šolskim koledarjem, vendar najdlje do konca šolskega leta v naslednjem letu. Navedena zakonska določba narekuje ohranitev te norme, ki pomeni specifično ureditev izrabe letnih dopustov strokovnih delavcev zaposlenih na področju vzgoje in izobraževanja.

Z 31. avgustom 2012 preneha veljati tudi Pravilnik o vzgojnih opominih v osnovni šoli, ker so vsebine zajete v novelo zakona.

K 75. členu

Po uveljavitvi zakona je zaradi specifične organizacije vzgojno-izobraževalnega dela in vezanosti na šolsko leto in ne koledarsko leto potrebno vmesno obdobje po preteku katerega se bo zakon lahko začel uporabljati oziroma izvajati v šolski praksi. S tem namenom je v 54. členu določeno, da se bo novela zakona začela uporabljati s 1. 9. 2012.

Zaradi zahtevnih vsebinskih kot tudi obsežnih organizacijskih priprav in s tem povezanih finančnih posledic je potrebna postopna uporaba posameznih členov tega zakona. Zamik do 1. 9. 2013 je potreben pri tistih določbah, ki se nanašajo na program osnovnošolskega izobraževanja, predmetnik in učni načrt, organizacijo osnovnošolskega izobraževanja, ocenjevanje znanja, izvajanje nacionalnega preverjanja znanja, napredovanje učencev ter izdajanje spričeval.